

2013 YILINDA TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
HOMOFOBİ ve TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI RAPORU

**2013 YILINDA TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
HOMOFOBİ ve TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI RAPORU**

Hazırlayan: Kaos GL Derneği
ILGA Avrupa işbirliği ile

Kaos GL Derneği

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 29/12
06440 Kızılay - ANKARA

Tel: +90 312 230 03 58
Faks: +90 312 230 62 77

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	3
2. Anahtar bulgular	6
3 LGBT kişilere yönelik önyargı kaynaklı şiddet	8
3.1. Homofobik veya transfobik nefret suçlarının yasal durumu	9
3.2. Homofobik veya transfobik nefret suçları ve vakaları	11
3.3. Genel sonuçlar – nitel gözlemler	12
3.4. Şiddete dayalı nicel bulgular	18
i. Cinayet veya cinayete teşebbüs	18
ii. Aşırı fiziksel şiddet	20
iii. Saldırı	23
iv. Mülke zarar	25
v. Kundaklama	26
vi. Tehditler ve psikolojik şiddet	26
vii. Önyargı saikli diğer vakala	31
4. Polis ve diğer kolluk kuvvetleri	34
5. Ekler	35

1 GİRİŞ

Her ne kadar mesele tüm sosyal alanları kapsayan ve ülkedeki tüm toplumsal kesimlerin insan haklarını ve özgürlüklerini tehlikeye atan hararetli bir mesele olsa da, Türkiye nefret suçlarını (önyargı suçları) ulusal mevzuatında ayrıntılı ve bütünsel biçimde tanımayan az sayıdaki Avrupa Konseyi üye ülkelerinden birisidir. Katılımcısı olduğu Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü (AGİT) bağlamında ele alındığında da, Türkiye için aynı durum geçerlidir. Bu nedenle, bu suçlarla mücadele etmek veya bu suçları önlemek için herhangi bir siyasi önlem ya da projeksiyon da söz konusu değildir.

2013 yılı sonu itibariyle, mevcut Ceza Kanunu'nun bazı hükümlerinde “nefret”ten veya sosyal temalı suçlardan bahsediliyor olsa da, bunlar birbirinden ayrık ve eksik ifadelerdir. Mevcut mevzuatta söz konusu suçların sosyal, kültürel ve psikolojik yönlerine işaret eden, birbiriyle uyumlu ve tutarlı siyasi önlemler, yasal hükümler, idari atamalar, spesifik mekanizmalar ve prosedürler ele alınmamaktadır.

Bu suçlara karşı, özellikle de engellemeye yönelik işleyen bir politika yoktur. Bu yüzden de mevzuat bütüncül ve ilkesel bir yaklaşım tesis etmemektedir; bir devletin iyi tanımlanmış nefret suçları mevzuatında bulunması gereken çok sayıda standart öğeyi içermemektedir ve söz konusu çok boyutlu olguya karşı mücadeleyi ihmal etmektedir.

Türkiye’de sıklıkla işlenmesine rağmen “cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarının” tanınmaması, bunlara karşı koruma sağlanmaması ve bunların belgelenmesi için gereken yasal-siyasi diğer tedbirlerin bulunmaması bu oldukça nadir uygulanan mevzuattaki başlıca eksikliklerdendir.

Bu eksikliklere dikkat çekilmesi ve bunların insan hakları kriterleri açısından eleştirilmesi gerekir. Hak sahiplerinin, mağdurların ve olası mağdurların hukuki kişiliği tanınmalı, devletin olumlu eylemleri ve etkili çözümleri ile etkin şekilde merkeze konulmalı, korunmalı ve güçlendirilmelidir. Kamu kurumları sistematik şekilde veri toplamalı ve bunları analiz etmelidir. Devlet; özel sektörle, sivil toplumla, medyayla ve akademiyle işbirliği içerisinde siyasi ve kültürel programlar taahhüt etmelidir. Söz konusu programların sürekli ve bütünlüklü olması sosyal-politik sebeplerden kaynaklanan ihlallerle mücadelede başarı elde edilmesi adına büyük önem taşır. Öte yandan, belirtmek gerekir ki Türkiye farklı toplumsal arkaplanlara sahip bütün hak sahiplerinin Devlet tarafından eşit biçimde tanındığı ve dolayısıyla eşit biçimde korunduğu çoğulcu ve katılımcı bir demokrasi olmaktan hâlâ uzaktır.

Gelişmiş nefret suçları ve ayrımcılıkla mücadele mevzuatının bulunmamasına ek olarak; kamu yetkililerinin sistematik görev ihmalleri, bilgi eksikliği ve olayların gözlemlenmesindeki yetersizlikler büyük endişeler yaratmaya devam etmektedir.

Cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği gibi, genel anlamıyla nefret suçu kavramı da yargı sisteminde ve kolluk kuvvetlerinde yeteri ölçüde bilinmemekte veya anlaşılmamaktadır. Bu yüzden de Türkiye Cumhuriyeti'nin her sene hangi temeller üzerinden bu olayları gözlemlediği, tanımladığı, bu olaylara dair verileri topladığı ve Birleşmiş Milletler ya da AGİT gibi hükümetlerarası organizasyonlara rapor ettiği bir soru işaretidir.

Kamuoyu gibi hâkimler, savcılar ve polis memurları da “cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarına” mesafeli veya duyarsız durumdadır. Kolluk kuvvetlerinde, yargı üyelerinde, milletvekillerinde ve diğer kamu görevlilerinde şiddetli homofobi veya transfobi söylemleri kolaylıkla gözlemlenebilir. Bu durum; birçok Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) hükmüne, Avrupa Konseyi (AK) tavsiyesine ve Avrupa Birliği (AB) kriterlerine rağmen Türk yasal-siyasal sisteminin bu suçlar üzerine içtihat oluşturamamış olmasının altında yatan sebebi resmeder. AK'ne ek olarak Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği'nin çeşitli yapıları da Türk otoritelerini bu meselenin varlığını kabul edip çözümlenmeleri konusunda senelerdir uyarmaktadır.

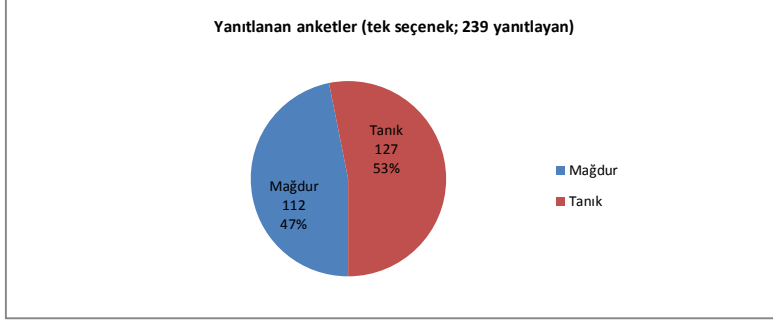
Bu bağlamda, Türkiye siyasetinden/siyasetçilerinden zorlukları ve ihtilafları tanımlayıp duruma uygun öneriler sunmaları beklenir; ancak ne yazık ki Hükümet LGBT yurttaşlara ve yabancılara henüz hiçbir umut vaat etmemiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, ülkede oldukça yaygın olan ev içi ve cinsiyet temelli şiddetin önlenmesinde özellikle faal bir paydaş olmalıdır. Ancak bu Bakanlık tarafından ülkede yaşayan LGBT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans) kişilerin savunulmasının sorumluluğunu üstlenmeye yönelik hiçbir somut adım henüz atılmamıştır.

Tam tersine Hükümet, her ne kadar insan hakları ve eşitlik üzerine kanunlar çıkartmış olsa da, LGBT hakları söz konusu olduğunda, muhalefet partilerince sunulan soru önermelerini, teklifleri reddetmiş veya dikkate almamıştır. Meselenin öneminin ve ciddiyetinin altını çizen çok sayıda sivil toplum girişimini sürekli olarak görmezden gelmiştir. Çok sayıda AK Parti lideri/üyeleri medyada LGBT kişilere dair açık nefret söylemleri veya ayrımcı ifadeler kullanmıştır. Hukuk profesörü ve Meclis Anayasa Uzlaşma Komisyonu üyesi Prof. Mustafa Şentop; AK Parti'nin LGBT kişilerin haklarını korumayla ilgili bütün uluslararası ve ulusal hükümlere karşı olduğunu, geçen sene medyaya açıkça beyan edebilmiştir.

Bu nedenle bugün, Türkiye'deki homofobik veya transfobik şiddet mağdurları ya da tanıkları yargıya, insan hakları kurumlarına veya hükümete ait diğer şikâyet mekanizmalarına başvurmaktan kaçınmaktadırlar. Mağdurların ve tanıkların hukuki güvenliğinin ve gizliliklerinin sağlanmasındaki yetersizliklerden, veri koruma sisteminin ve ayrımcılık karşıtı yasaların olmamasından, güvenilir ve tutarlı bir içtihadın bulunmamasından dolayı mağdurların ve tanıkların çoğu kolluk kuvvetleriyle irtibata geçmemeyi tercih etmektedirler. Kimliklerinin ifşa edilmesinden veya tekrar mağdurlaştırılarak aynı travmaları yeniden yaşamaktan kaçınmak adına bunu yapmaktadırlar.

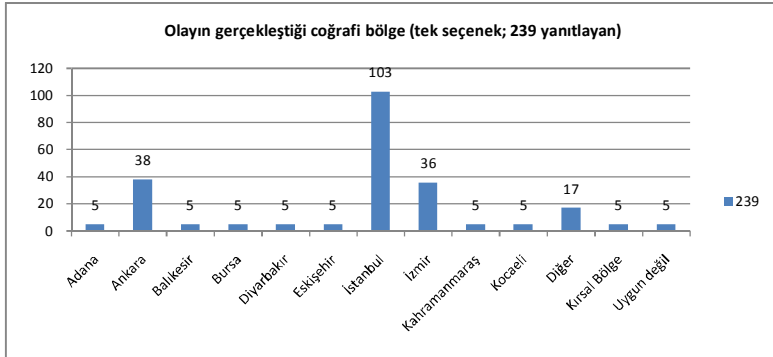
Kaos GL Derneği, bahsi geçen dezavantajları azaltmak ve durum hakkında gerçeğe dayanan deliller toplamak için Türkiye'deki çok sayıda şehri kapsayan iletişim ağı ile Ankara'daki bireysel ve kurumsal iletişim ağlarını kullandı. Kaos GL, ülke çapındaki mağdurlara ve tanıklara ulaşmak için, her gün güncellenen haber portalından ve diğer sosyal medya araçlarından en etkin şekilde faydalanmaya özen gösterdi. Yüz yüze, telefonla ve internet aracılığıyla toplam 886 anket yapıldı. Ardından güvenilirlik, tamamlanmışlık ve mükerrer bildirimleri ayıklama kriterleri temel alınarak dikkatli ve duyarlı bir filtreleme uygulandı. Böylece sonuç rapora aktarılması uygun bulunan anket sayısı 239'a indirildi.

Bu raporda sunulan 239 anket, 112 mağdur ve 127 tanık tarafından cevaplandı. Sadece, olay esnasında şahsen olay yerinde bulunan kişilerce doldurulan tanıklık anketleri geçerli sayıldı.

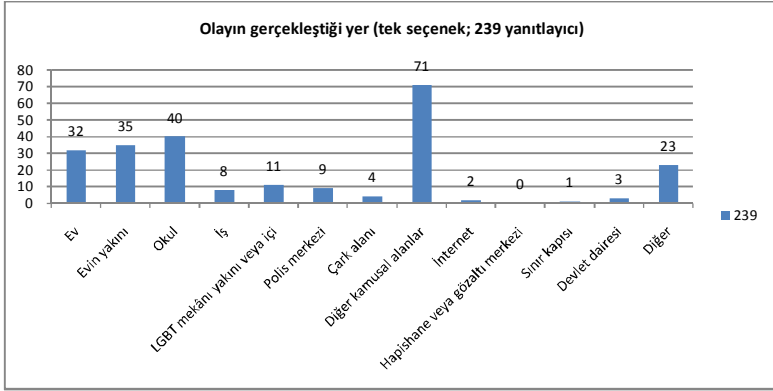
Anket çalışması, 1 Haziran 2013 ve 31 Ekim 2013 tarihleri arasında yürütüldü. Rapora dâhil edilecek olaylar 2013 yılı içinde gerçekleşenlerle sınırlandırıldı ve 2013'ün ilk yarısı da ankete dâhil edildi.

Bildirimlerin coğrafi dağılımı Türkiye demografisi ile uyumludur. LGBT bireylerin ülke içinde göç ettiği gerçeği de hesaba katılmalıdır. LGBT'ler küçük şehirlerden büyük şehirlere hareket halindedirler. Bu yüzden, küçük şehirde yaşayan LGBT kişilerin çoğu gizli kalmaya devam ederken, büyük şehirlerde "daha az gizli" olurlar. Bu, potansiyel saldırganların "hoşratlık" derecelerinde de geçerli olabilecek bir koşuldur. Daha az gizlilik durumu, LGBT kişilerin kozmopolit ve metropollerde veya işlek kamusal alanlarda saldırıya uğrama ihtimallerinin daha yüksek olmasının sebeplerinden birisidir, denilebilir.

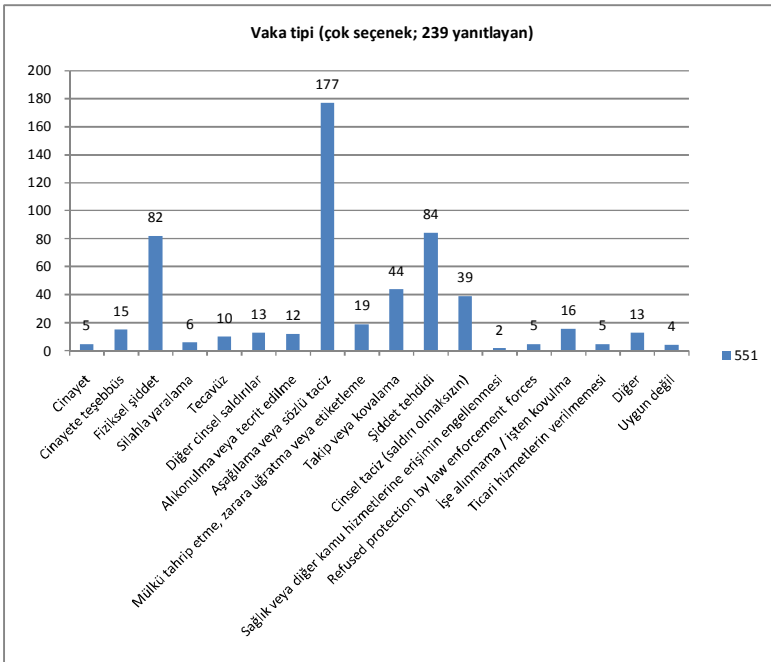

2 ANAHTAR BULGULAR

- Homofobi veya transfobiye dayalı nefret suçlarının büyük kısmı evde, evin civarında, okulda veya diğer kamusal alanlarda işlendi.

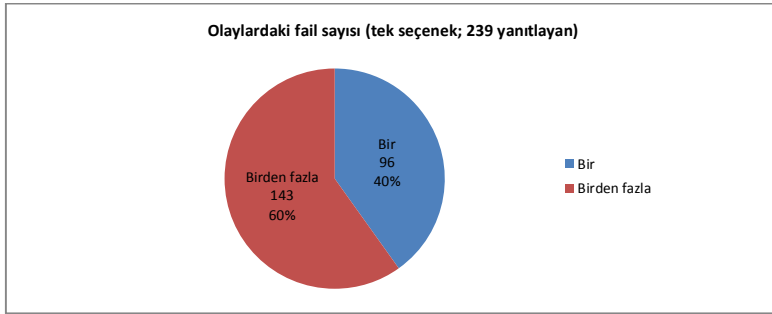

- Mağdurlar, ortalama olarak vaka başına ikiden fazla hak ihlaline uğradılar: 239 yanıtlayan 551 ihlal türü bildirdi. Çoğunlukla, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret söylemleri ve fiziksel şiddet, diğer ihlallere eşlik etti. Aşırı şiddet (işkence) tehdidi üçüncü sırayı aldı.

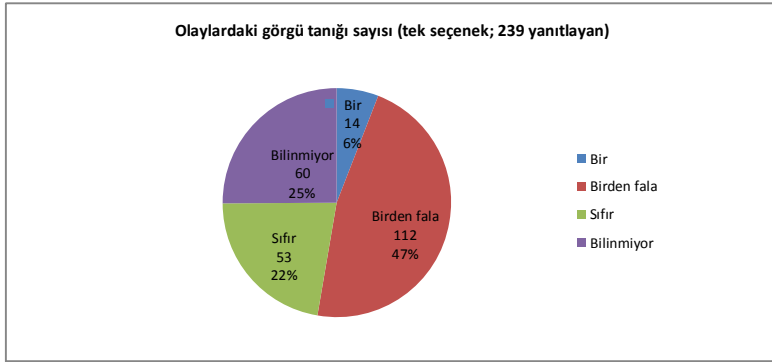

- Anketeye göre, mağdurların çoğu ailelerinden ve kolluk kuvvetlerinden ciddi biçimde korkuyorlardı. Mahkemelere veya diğer devlet aygıtlarına güvenmiyorlardı. Bu nedenle de kolluk kuvvetlerine veya mahkemelere çok az olay ihbar edildi.

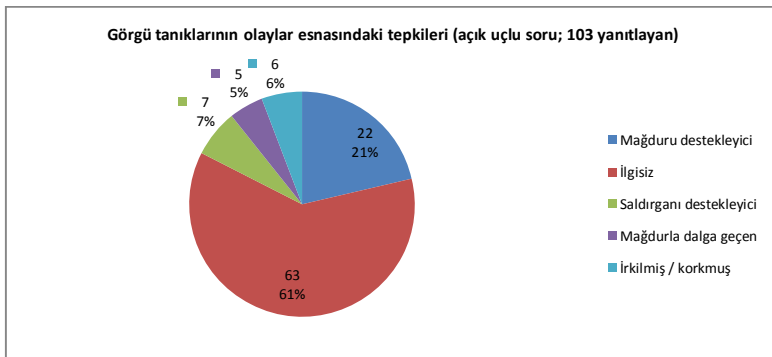
- Vakaların yarısından fazlasında failler iki veya daha fazla sayıdaydı.

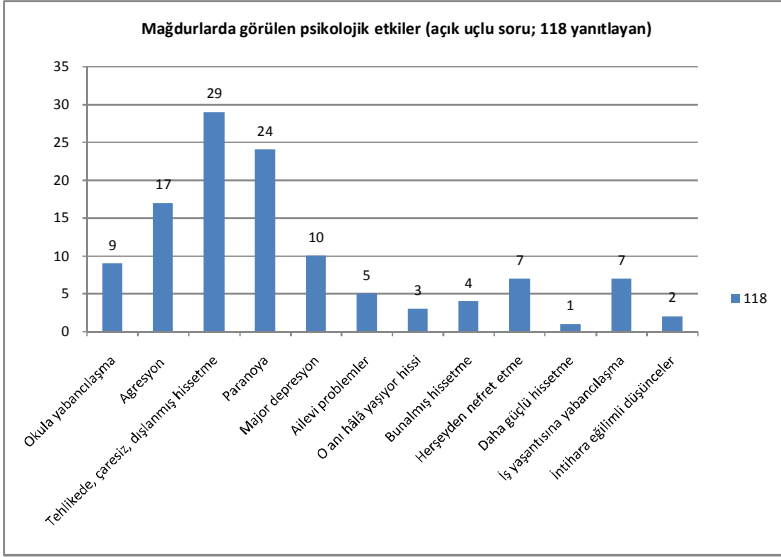
- Olayların yaklaşık yarısında saldırılar iki veya daha fazla sayıdaki görgü tanığının gözü önünde yapıldı.

- Görgü tanıklarının beşte üçü (%61) olaylara tepki vermedi. Yaklaşık beşte biri mağdurları destekleyici tavır aldı.

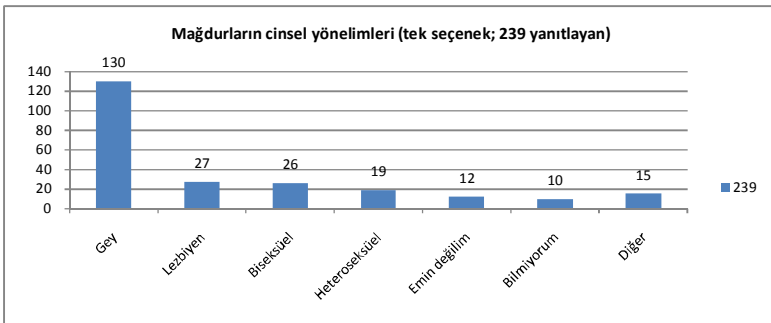
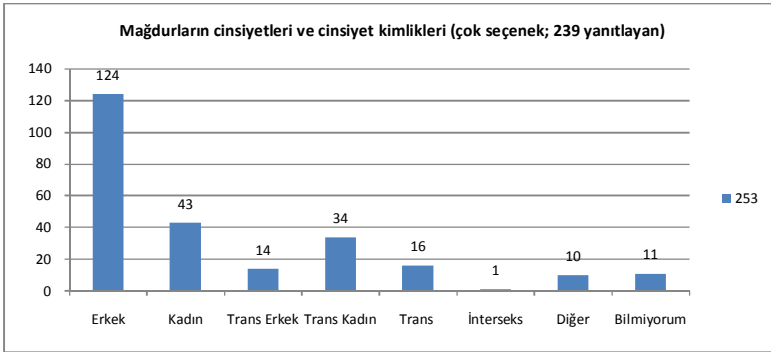

- Mağdurların çoğu olayların ardından ciddi psikolojik tahribata uğradı ve bu zarar uzun süreli etkileriyle mağdurların hayatını birçok bakımdan kötüleştirdi. Çok az sayıdaki mağdur travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete, öfke veya paranoyadan kaynaklı ciddi sorunların üstesinden gelmek üzere profesyonel destek aldı. Psikolojik tedavi gören mağdurların yarısından fazlası tam olarak iyileşemediklerini ifade etti.

3

LEZBİYEN, GEY, BİSEKSÜEL VEYA TRANS KİŞİLERE YÖNELİK ÖNYARGI TEMELLİ ŞİDDET

Tablolar mağdurların cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleriyle ilgili mağdur veya tanık beyanatlarını görselleştirmektedir. Görüldüğü üzere, interseks meselesi bu araştırmada görünmez olmaya devam etmiştir. Bu sonuç Türkiye'deki interseks kişiler veya gruplar ile LGBT örgütler arasındaki bağın gevşek olduğunun da yansıması sayılabilir. Bu durum inandırıcı şekilde şöyle yorumlanabilir: intersekslerin sorunları hâlâ sosyal-politik çerçeve yerine salt tıbbi bağlamda ele alınmaktadır.

3.1. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARININ YASAL DURUMU

Açıklandığı üzere, 2013 yılı sonu itibariyle Türkiye nefret suçlarını mevzuatında veya içtihadında tanıyan bir ülke değildir. Aralık 2013'te Bakanlar Kurulu'nca ilgili meclis komisyonuna gönderilen taslak cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliğini içermemektedir. Eğer taslak olduğu şekliyle kanuna dönüşürse sadece dil, "ırk", ten rengi, cinsiyet, engellilik, siyasi görüş, felsefi inanç, din vs. konularındaki nefret suçları kanunla tanınacak. Ayrıca yukarıda çeşitli şekillerde açıklanmış olan siyasi önlemlerin ve sosyal-kültürel yönlerin birçoğu kanunda yer almıyor olacak¹.

Türk yargı sistemi, görevini ihmal eden siyasi erkle uyumlu biçimde, önyargı saikini umursamamaya devam etmemektedir. Uygulamada, homofobik veya transfobik nefret saiki ağırlaştırıcı neden olarak ele alınmak yerine, "haksız tahrik" veya "iyi hâl" gibi ceza indirimleriyle Türk mahkemelerince ödüllendirilmektedir.

Yargıtay'ın eşcinsel katillerine duyduğu "sempati" yakın zamanda yerel mahkemenin "haksız tahrik" unsurunu içeren kararına yapılan itiraza Mahkeme'nin verdiği ret kararıyla da doğrulanabilir.²

Nefret suçu vakalarıyla ilişkisi kurulabilecek ve hepsi Ceza Kanunu'nda yer alan şu maddeler, önyargı kaynaklı suçlarla mücadeleye dair Türkiye mevzuatındaki büyük eksiği göstermektedir:

- **Türk Ceza Kanunu – Madde 3 (Eşitlik ilkesi):** (2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal görüşler veya diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınamaz.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 115 (İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme):** (1) Cebir veya tehdit kullanarak, bir kimseyi dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya veya değiştirmeye zorlayan ya da bunları açıklamaktan, yaymaktan meneden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Dinî ibadet ve ayinlerin toplu olarak yapılmasının, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkraya göre ceza verilir.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 122 (Ayrımcılık)** (1) Kişiler arasında dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım yaparak; a) Bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya bir hizmetin icrasını veya hizmetten yararlanılmasını

¹ Raporun baskı aşamasında olduğu Mart 2014 tarihi itibariyle yasa Meclis'ten geçmiş ve yukarıdaki şekilde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından onaylanmıştır.

² <http://www.kaosgl.com/page.php?id=13565>

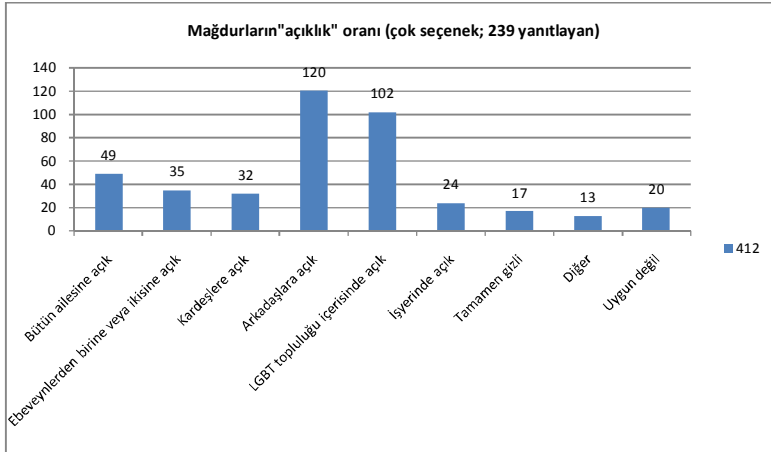
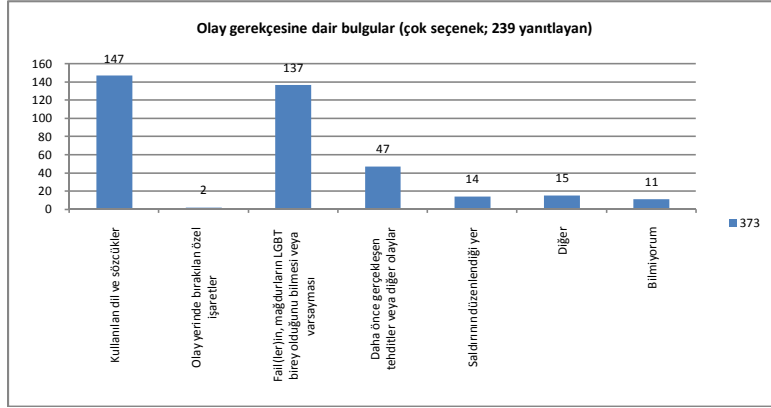
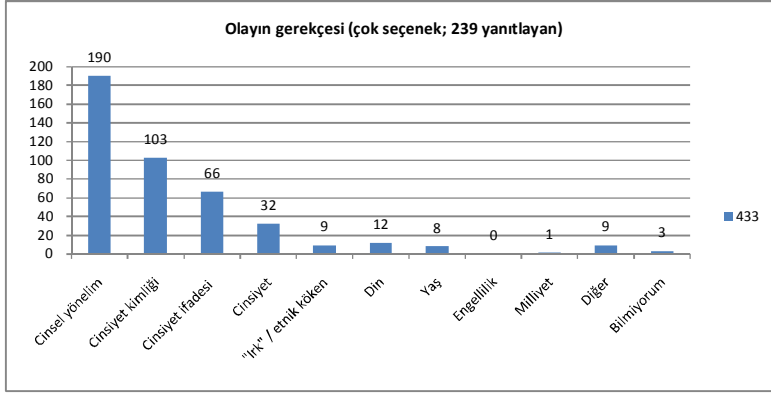
engelleyen veya kişinin işe alınmasını veya alınmamasını yukarıda sayılan hâllerden birine bağlayan, b) Besin maddelerini vermeyen veya kamuya arz edilmiş bir hizmeti yapmayı reddeden, c) Kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını engelleyen kimse hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

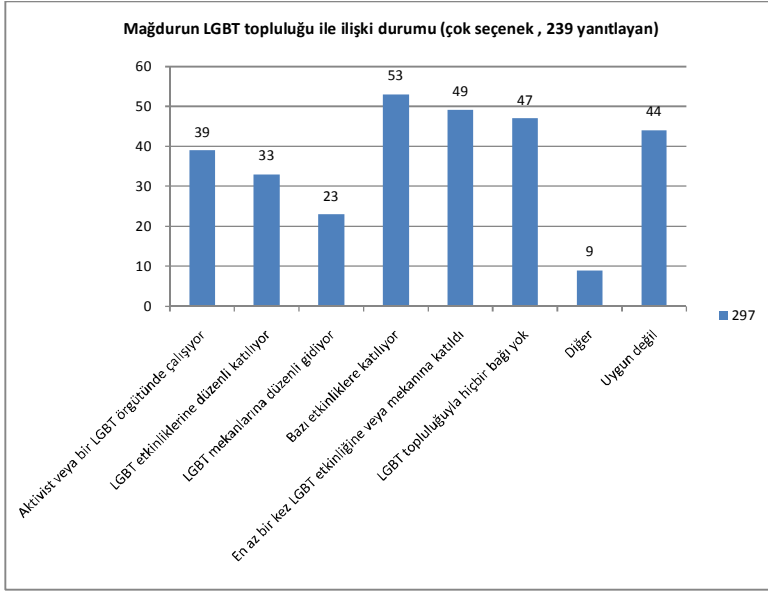
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 125 (Hakaret)** (1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilâl ederek işlenmesi gerekir. (2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükümlenir. (3) Hakaret suçunun; a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı, b) Dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı, c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz. (4) Ceza, hakaretin alenen işlenmesi hâlinde, altıda biri; basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, üçte biri oranında artırılır. (5) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 153 (İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme)** (1) İbadethanelere (kilise, cami, vb.), bunların eklentilerine, buralardaki eşyaya, mezarlara, bunların üzerindeki yapılara, mezarlıklardaki tesislere, mezarlıkların korunmasına yönelik olarak yapılan yapılara yıkmak, bozmak veya kırmak suretiyle zarar veren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapisle cezalandırılır. (2) Birinci fıkrada belirtilen yerleri ve yapıları kirleten kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. (3) Birinci ve ikinci fıkralardaki fiillerin, ilgili dinî inancı benimseyen toplum kesimini tahkir maksadıyla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 216 (Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşışılama)** (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşışılaman kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşışılaman kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması hâlinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Görüldüğü üzere, Türk Ceza Kanunu hükümleri, normal olarak sorunun suç teşkil eden yönlerine dikkat çekmekte, onları ele almakta ve bunu da yetersiz kapsamda yapmaktadır. Burada cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği, diğer birçok kategori gibi, korunan temeller arasında değildir. Böylesine bir korumaya dair henüz Türk mahkemelerince oluşturulmuş herhangi bir içtihat da söz konusu değildir.

3.2. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARI VE NEFRET VAKALARI

Saldırılardaki gerekçeler ve olgulara dair motifler mağdurlarca ve tanıklarca aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

3.3. GENEL SONUÇLAR – NİTEL GÖZLEMLER

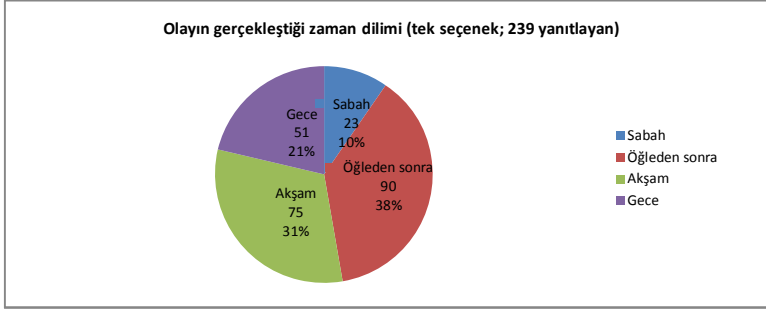
Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri

- Bildirilen 239 olayın 138’inde mağdurlar erkeklerdi; bunların 14’ünde trans erkekler mağdur edilmişlerdi. Diğer cinsiyetler ve cinsiyet kimlikleri de geri kalanı oluşturuyordu: 43 olayda mağdur kadın, 34 olayda trans kadın, 16 olayda trans ve 1 olayda interseks olarak tanımlandı. Bulgu, erkeklerin cinsellikleri konusunda daha açık olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bir başka yorum, heteronormatif beklentileri karşılamadıkları zaman erkeklerle daha az tolerans gösterildiği ve daha fazla şiddet sergilendiği şeklinde olabilir. “Erkek özellikleri gösteren kadınlar” toplumda erkek lehine tanımlanmış cinsiyet kodlarından ötürü olası saldırganlar için “daha az şeytani” olabilir. Buna ilaveten, yine aynı cinsiyetçi sosyal politik zeminden ötürü, lezbiyen ve biseksüel kadınların LGBT toplumunda dâhi az görünür olduğu vurgulanmaktadır. Bu, araştırmanın sonuçları üzerinde de etki yaratmış olmalıdır.

Mağdurların cinsel yönelimleri

- 239 anket içerisinde mağdurların 130’u gey olarak tarif edildi. Bu bulgu, yukarıdaki paragrafta bahsedilen analitik yaklaşımı destekleyici şekilde yorumlanabilir.
- Cinsiyet kimliklerini trans kadın olarak beyan eden toplam 9 mağdur da, cinsel yönelimlerini heteroseksüel şeklinde belirtti. Anket incelendiğinde, tanıkların çoğunun, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim farkı hakkında kafalarının karışık olduğu görülmüştür. 25 tanıktan 5’i trans kadın mağdurları aynı zamanda “gey” olarak tanımladı. Diğer 20 tanık ise trans kadınların cinsel yönelimlerini şöyle tanımladı: 2’si lezbiyen, 4’ü heteroseksüel, 8’i emin değil, 4’ü bilmiyor ve 2’si “travesti” olarak.

Vakaların gerçekleşme zamanları

- Vakaların çoğunluğu öğleden sonra, akşam veya gece gerçekleşmiştir. Saldırıların vahşeti akşam ve gece saatlerinde artış göstermiştir.
- Vakaların gerçekleştiği yerler
- LGBT kişiler evlerinde, evlerinin yakınında veya polis merkezlerinde dahi güvende değillerdi. Özellikle LGBT çocuklar, okulda akranlarıncaya da öğretmenlerince saldırılara maruz bırakıldılar. İşyerlerinde bildirilen az sayıda olay doğrultusunda, LGBT kişilerin, özellikle de lezbiyen, gey veya biseksüellerin, çok azının işyerlerinde açık olduğu veya LGBT'ler arasında işsizliğin yüksek olduğu iddia edilebilir. LGBT kişilerin saldırılara maruz kaldığı diğer yerlerse çoğunlukla hastaneler, toplu taşıma sistemi, barlar, kafeler, sinemalar, parklar, caddeler gibi kamuya açık alanlardır.
- 5 cinayetten 2'si evde, 2'si ev yakınında işlendi.
- 15 cinayete teşebbüs vakasının 8'i evde, 3'ü ev yakınında gerçekleşti.
- Mağdurların silahla yaralandığı 6 vakanın 3'ü evlerde meydana geldi.
- Olayların gerçekleştiği coğrafi konumlar
- Araştırmaya katılan mağdurlar ve tanıklar 27 farklı şehirde ve 5 farklı kırsal bölgede gerçekleşen olayları bildirdiler.
- 5 cinayet vakası da kozmopolit veya metropol bölgeler olan Bursa, Diyarbakır, İstanbul, İzmir ve Kuşadası'ndan rapor edildi.

Mağdurların yaşları

- LGBT mağdurların yaşları 11 ile 55 arasında değişti.
- 18 ile 40 yaş arasında saldırıların vahşetinin arttığı gözlemlendi. Örneğin cinayet veya cinayete teşebbüs mağdurlarının yaş ortalamaları her ikisi için de 27 oldu. Bu, tecavüzde ve silahla yaralamada 28'e çıkmıştır. Alıkonulan veya tecrit edilen mağdurların yaş ortalaması ise 23'tür ki

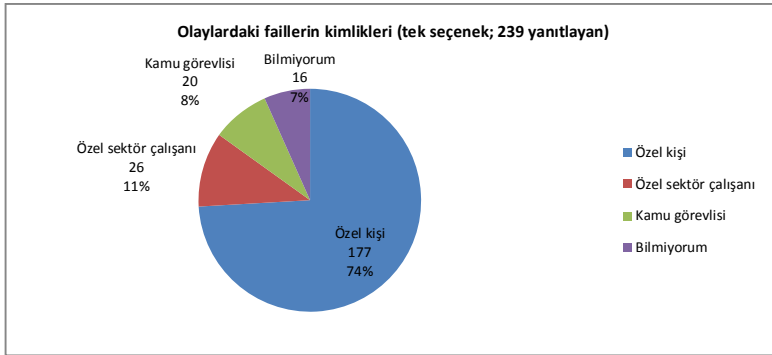
aralarındaki birçok mağdur çocuklardır. Sözlü tacize uğrayan veya takip edilen mağdurlarda yaş ortalaması ise 21'dir.

Çocuk mağdurlar

- Lezbiyen, gey, biseksüel veya trans çocuklara (18'ini doldurmamış kişi) yönelik spesifik şiddet tipleri çoğunlukla cinayete teşebbüs (toplam olayların 1/3'ü), fiziksel şiddet (17/82), mülke zarar (5/19), şiddet tehdidi (19/84), sözlü taciz (38/174), takip (14/44) ve hapse atılma veya alıkonulma (6/12) oldu.
- Çocukların büyük kısmı evde, evlerinin yakınlarında veya okullarında hedef alındı.

Faillerin sayısı

- Nefret suçu vakalarının failleri çoğunlukla 2 kişi veya daha kalabalıklardı. Bu sayı linç özellikli olaylarda mağdurlara karşı on civarında kişi olarak bildirildi.
- 5 cinayetten 4'ü tek fail tarafından işlendi. Cinayete teşebbüslerde ise 9 vakadan 6'sında saldırı-ganlar birden çok kişiydi.

Faillerin Kimlikleri

- Özel kişiler: Faillerin yaklaşık 3/4'ü özel kişilerdi. Özel kişiler arasında aile üyeleri, hayat arkadaşları (*partner*), okul arkadaşları veya mağdurların yakın çevresindeki kişiler 177 vakanın 52'sinin faili oldu. Bu durum iki şekilde açıklanabilir. Birincisi; heteroseksüel kadınlara ve çocuklara ek olarak LGBT kişiler de ev içi veya cinsiyet temelli sistematik şiddetin sürekli hedefindeler. İkincisi; Devletin LGBT'lere yönelik olumsuz tutumu, bu kişileri yöneticilerinin, işverenlerinin, okul arkadaşlarının veya yakın çevresindeki bireylerin ve sıradan insanların şiddet eylemleri için "kolay av" haline getiriyor.
- Kamu görevlileri: Polis memurları, ordu personeli, öğretmenler ve sağlık sektörü çalışanları bu grupta bildirildi.

- Özel kurum çalışanı: Özel güvenlik çalışanları, özel kurum eğitmenleri, işverenler, özel sağlık sektörü çalışanları bu grupta bildirildi.
- Faillerin yaşları
- Rapor edilen 239 olaydan 17'sinde failer 18 yaşını doldurmamışlardı.
- Çocuk saldırganların neredeyse tamamı mağdurların okul arkadaşlarıydı.

Saldırlara dair bulgular

- Cinayetlerin 2/5'i ile cinayete teşebbüslerin 3/15'i mağdurların aile üyelerince gerçekleştirildi.
- 5 cinayet mağdurunun 4'ü olaydan önce ölüm tehditleri alıyordu.
- Cinayete teşebbüslerin 4/6'sında mağdur saldırıdan önce tehdit edilmişti.
- Translar çok sayıda vakada fiziksel şiddete maruz kaldılar ve saldırılar daha vahşiydi. Toplam 254 cevabın 1/4'ü, mağdurların trans olduğunu belirtse de cinayetlerin 2/5'inde, öldürmeye teşebbüslerin 7/15'inde ve aşırı fiziksel şiddetin 20/24'ünde mağdurlar trans kişilerdi.
- 6 cinayet teşebbüs vakasının 4'ünde ve 9 tecavüz vakasının 3'ünde mağdurlar saldırılardan önce faillerce tehdit edildiklerini söylediler.
- 9 tecavüz vakasının 5'inde mağdurlar olaydan önce takip edildiler.
- Fiziksel şiddet içeren 82 olayın 62'sinde saldırganlar birden fazla kişi idi.

Polise bildirme

- Vakaların çoğu, hatta pek çok cinayete teşebbüs ve tecavüz vakası bile, polise ihbar edilmedi.
- 15 cinayete teşebbüsün 8'i polise bildirilmedi.
- Tecavüz de dâhil olmak üzere 25 aşırı şiddet vakasının sadece 6'sı polise ihbar edildi. Bu oran tecavüzler için 2/9 oldu.
- Cinayete teşebbüs mağdurlarından birisi ve tecavüz mağdurlarından birisi saldırılardan önce polis koruması talep ettiler; polis her ikisini de reddetmişti.

Polisin tutumu

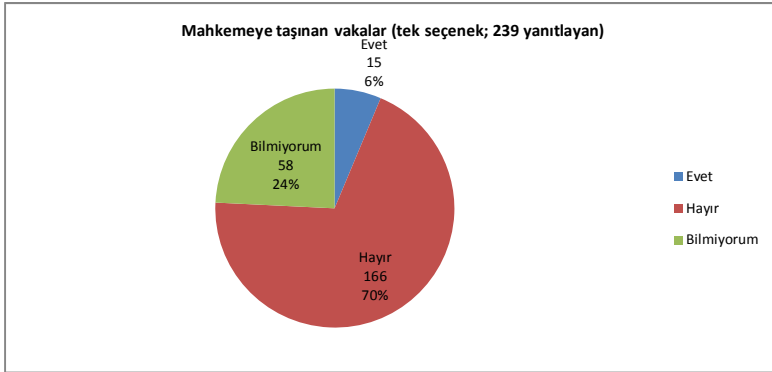
- Bu noktada, 239 vakadan 24'ünün polise resmi olarak ihbar edildiğinin belirtilmesinde fayda var. Bununla birlikte, olayların 40'ında polis olaylara bir şekilde dâhil olmuştu.
- Mağdurlara ve tanıklara göre polis olayların sadece %10'unda olayları nefret suçu olarak algıladı.
- Polisin tutumuyla ilgili olarak mağdurların ve tanıkların verdikleri yanıtlar şu grafikte ifade edilmiştir:

Polise bildirmemenin üç temel gerekçesi (verilen 126 yanıt içinden)

- Kolluk kuvvetlerine ve yargıya duyulan güvensizlik (65 yanıt)
- Polis tarafından ifşa edilmekten kaçınmak (özellikle aileye veya medyaya, 36 yanıt)
- Polis şiddetine uğrayıp yeniden travmatize olmak istememek (10 yanıt)

Mahkemelere taşınan vakalar

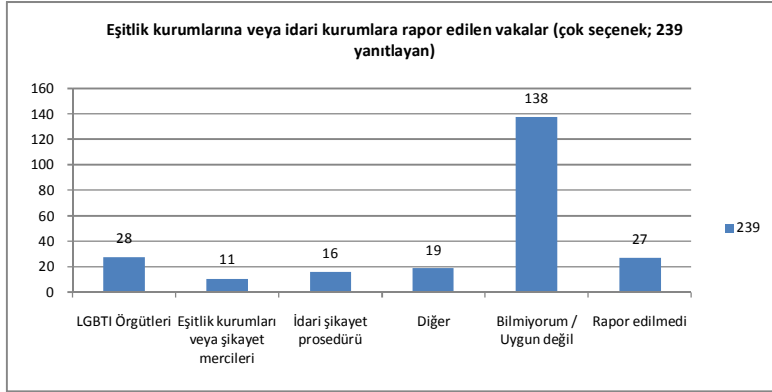

- 15 cinayet teşebbüsünün sadece 2'si mahkemeye taşındı.

Diğer mekanizmalara rapor edilen vakalar

- Mağdurların veya tanıkların çoğu yetkili mekanizmaların neler olduğunu bilmiyordu.
- Bilenler bu mekanizmaların etkisiz olduğunu düşünüyordu.
- Failler aynı zamanda polis memurları olduklarında, en yaygın olarak kullanılan mekanizma emniyet teşkilatı içi idari süreç idi.

- Az sayıda vaka LGBT örgütlerine veya destek gruplarına rapor edildi.
- Çok az sayıda mağdur Türkiye İnsan Hakları Kurumu ya da Kamu Denetçiliği Kurumu gibi şikâyet mercilerine ihbarda bulundu. Ayrıca mağdurların veya tanıkların hiçbirisi barolarca sunulan adli yardımdan bahsetmedi.

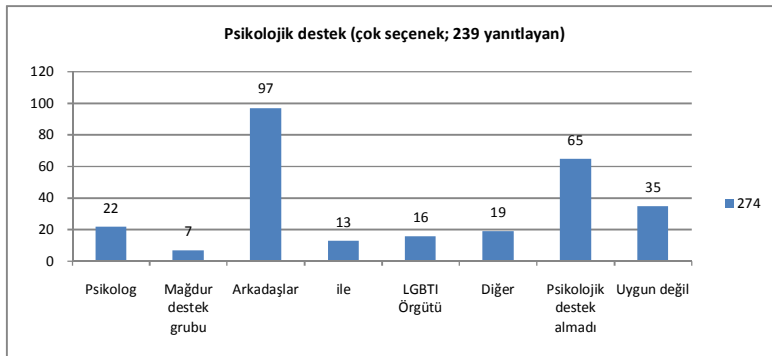

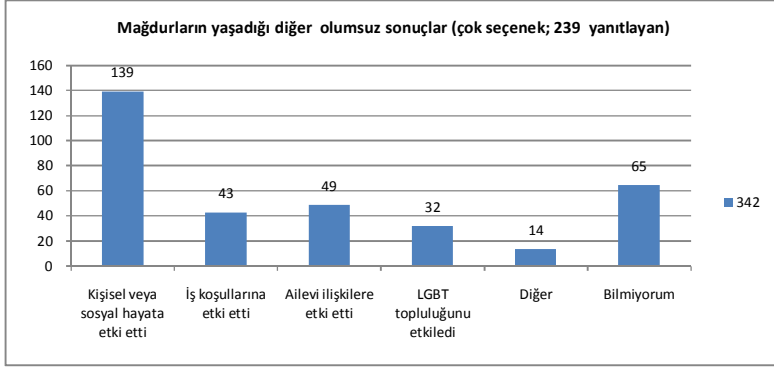
Sağlık yardımı

- Yaralanma vakalarının yaklaşık yarısında mağdurlar tıbbi kurumlardan yardım almayı tercih etti. 3/5 oranında mağdur kendilerine yönelik tavırları ve tedaviyi uygun buldu.

Psikolojik destek

- 9 tecavüz mağdurunun 5'i hiçbir psikolojik destek görmedi. Gördüğünü ifade eden 4 mağdurdan sadece 1'i profesyonel yardım alırken mağdurların 3'ü arkadaşlarından destek aldı. Bu 4 bireyin hiçbirisi sunulan psikolojik desteğin uygun olduğunu belirtmedi. Tecavüz mağdurlarının 3'ü tecavüz vakasının ardından psikolojik sorunlardan ötürü işlerini kaybetti.

3.4 ARAŞTIRMANIN İHLAL KATEGORİLERİNE GÖRE NİCEL BULGULARI

3.4.i. CİNAYET VEYA CİNAYETE TEŞEBBÜS

■ CİNAYET

5 tanık tarafından yanıtlandı.

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 3 vakada erkek, 1 vakada trans erkek ve 1 vakada trans kadın olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 4 vakada gey, 2 vakada “*travesti*” olarak tarif edildi.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka akşam, 3 vaka gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 2 vaka evde, 2 vaka ev yakınında, 1 vaka ana caddede gerçekleşti.

Coğrafi konum: Bursa, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Kuşadası

Faillerin sayısı: 4 vakada sadece 1 kişi, 1 vakada birden fazla kişi vardı.

Faillerin kimlikleri: 5 failin de özel kişilerdi. (1’i mağdurun hayat arkadaşı, 1’i aile üyesi ve 3’ü mağdurun tanımadığı kişilerdi).

Faillerin yaşları: Vakaların 4’ünde failer 18 yaşın üzerindediydi. 1 tanık failin yaşından emin değildi.

Saldırının gerekçesi: Tanıklar 3 vakada cinsel yönelim, 2 vakada cinsiyet kimliği, 1 vakada cinsiyet ifadesi ve 1 vakada din olduğunu belirttiler.

Saldırıları hakkında gerçekler: Mağdurların 4’ü cinayetlerden önce de cinsiyet kimliklerinden veya cinsel yönelimlerinden ötürü tehditlere maruz kalmışlardı.

Mağdurların yaşları: 27, 18, 25, 27 ve 38.

Çocuk mağdurlar: Mağdurlardan biri 18 yaşındaydı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 5 vakanın 2'si mahkemeye taşındı. 3 vakanın tanıkları bu gelişmelerden haberdar değildi.

■ CİNAYETE TEŞEBBÜS

15 kişi tarafından yanıtlandı. (11 mağdur, 4 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 5 vakada erkek, 3 vakada kadın, 4 vakada trans kadın, 2 vakada trans erkek, 1 vakada trans olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 5 vakada gey, 3 vakada lezbiyen, 1 vakada biseksüel, 4 vakada heteroseksüel, 1 vakada "travesti", 1 vakada "*bilmiyorum*" olarak tarif edildi.

Mağdurların yaşları: 16 ile 55 arasındaydı.

Çocuk mağdurlar: 15 mağdurun 5'i 18 yaş ve altındaydı.

Polise bildirim: 7 mağdur olayı polise ihbar ederken, 8 mağdur ihbarda bulunmadı.

Polisin tavrı: 1 vakada destekleyici, 3 vakada ilgisiz, 2 vakada nötr tutum sergilerken; 1 vakada alaycı, onur kırıcı, şiddetli tutum sergiledi. 2 vakada failler aynı zamanda polis memuru veya ordu mensubu olduğu için polis işlem yapmadı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 15 vakanın 2'si mahkemeye taşındı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 8'i evde, 3'ü ev yakınında, 1'i gezi alanında, 1'i göçmen bürosunda, 1'i belediye binasının önünde, 1'i devlet hastanesinde gerçekleşti.

Failerin sayısı: 6 vakada failer tek kişiydi. 9 vakada ise birden fazla kişilerdi.

Coğrafi konum: 5'i Ankara'da, 5'i İstanbul'da, 3'ü İzmir'de, 1'i Kars'ta, 1'i Gaziantep'te gerçekleşti.

Failerin kimlikleri: 15 vakanın 6'sında failer mağdurların tanımadığı özel kişilerdi. 3 cinayet teşebbüsü aile fertlerince gerçekleştirildi. 2 vakada failer kamu görevlisiydi (polis memurları ve ordu mensupları). 1 vakada saldırgan mağdurun işvereniydi. 3 vakada failerin kimlikleri meçhul kaldı.

Yaralanmalar: Mağdurların 10'u ciddi şekilde yaralandı.

Tıbbi yardım: Mağdurların 8'i tıbbi yardım talebinde bulundu. 6 mağdur verilen sağlık hizmetini uygun, 2'si uygunsuz buldu.

Psikolojik destek: Mağdurların sadece 5'i profesyonel destek aldı, 2'si ise LGBT örgütlerine başvurdu. 3'ü hiçbir destek almadı. Diğerleri vakayı arkadaşları ve aileleri ile paylaştı.

3.4.ii. AŞIRI FİZİKSEL ŞİDDET

Silahla yaralama (6 vaka), tecavüz (9 vaka), diğer cinsel saldırılar (13 vaka)

■ SİLAHLA YARALAMA

6 kişi tarafından yanıtlandı. (3 mağdur ve 3 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 2 vakada erkek, 3 vakada trans kadın, 1 vakada trans olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 3 vakada gey, 1 vakada biseksüel, 1 vakada heteroseksüel olarak tarif edilirken 1 vakada tanık mağdurun yöneliminden “emin değildi”.

Mağdurların yaşları: 22, 18, 35, 30, 26 ve 36.

Çocuk mağdurlar: 6 mağdurdan 1’i 18 yaşındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 3 vaka akşam, 3 vaka gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 3 vaka evde, 1 vaka ev yakınında, 1 vaka gezi alanında, 1’i diğer kamusal alanda gerçekleşti.

Coğrafi konum: 3 vaka Ankara’da, 2 vaka İstanbul’da, 1 vaka İzmir’de gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 3 vakada tek fail, 3 vakada birden fazla fail vardı.

Faillerin kimlikleri: 3 vakada özel kişiler (mağdurların tanımadığı), 2 vakada kamu görevlileri (ikisinde de ordu mensupları), 1 vakada aile ferdi (baba) bildirildi.

Olayların gerekçeleri: 4 vakada cinsel yönelim, 4 vakada cinsiyet kimliği, 2 vakada cinsiyet söylemi, 1 vakada cinsiyet, 1 vakada yaş bildirildi.

Saldırılar hakkındaki gerçekler: Mağdurların 4’ü olay öncesinde tehditler alıyordu. Bir vakada mağdur polis koruması talep etti; ancak polis talebi reddetmişti.

Tıbbi yardım: 6 mağdurdan 4’ü tıbbi yardım talebinde bulundu, 1’si yardım talep etmedi, 1’inin durumuyla tanıkça bilinmiyordu. Mağdurların 3’ü sunulan tıbbi yardımın uygun olduğunu aktardı.

Polise bildirim: 6 vakanın 3’ü polise ihbar edildi, 2’si edilmedi, 1’i tanıkça bilinmiyor.

Polisin tavrı: 1 vakada polis mağduru destekleyici tutum aldı. Olaya bir nefret suçu olarak yaklaştı. İhbar edilen ikinci vakada polis vakayı gizledi, çünkü fail ordu mensubuydu. Üçüncü vakada polis mağdura karşı alaycı ve hakaret edici bir tutum sergiledi.

Polise bildirmeme sebepleri: “Polis kızabilir. Hatta mağdur olmama rağmen bana sinirlenebilir. Polis

dosyayı mahkemelere gönderir ve hâkimler sadece para cezası verip suçluları serbest bırakırlar. Bu süreç ben ve ailem için yıpratıcı olabilir.” Kadın mağdurlardan 1’i aşığlanmak, taciz edilmek veya şiddete maruz kalmak istemediğini, bu nedenle polise başvurmadığını belirtti.

Mahkemeye taşınan vakalar: 6 vakanın 4’ü mahkemeye taşındı, 1’i taşınmadı, 1’inin akıbeti tanıkça bilinmiyor.

Vakanın bildirildiği kurum: 1 mağdur TBMM İnsan Hakları Komisyonu’na ve İçişleri Bakanlığına şikâyetle bulundu. Diğer 2 vaka LGBT örgütlerine bildirildi. 3 vaka hiçbir kuruma bildirilmedi.

TECAVÜZ

9 kişi tarafından yanıtlandı (6 mağdur, 3 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 5 vakada erkek, 3 vakada trans kadın olarak bildirildi. 1 vakada tanık bilmediğini ifade etti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 4 vakada gey, 1 vakada lezbiyen, 1 vakada travesti, 3 vakada heteroseksüel olarak tarif edildi.

Mağdurların yaşları: 14, 21, 24, 22, 30, 45, 19, 38, 40.

Çocuk mağdurlar: Bir mağdur 14 yaşındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka öğleden sonra, 4 vaka akşam, 1 vaka gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 2 vaka evde, 1’i ev yakınında, 1’i okulda, 1’i polis merkezinde, 1’i çark alanında, 2’si diğer kamusal alanlarda, 1’i otobüs durağında yaşandı.

Coğrafi konum: Vakalardan 1’i Ankara’da, 5’i İstanbul’da, 2’si İzmir’de, 1’i Dikili’de (İzmir) meydana geldi.

Saldırıları hakkındaki gerçekler: 9 mağdurun 5’i olaydan önce takip ediliyordu. Mağdurlardan 3’ü olaydan önce tehditler almıştı. 1’i olay öncesinde korunma talebinde bulundu, ancak talebi reddedildi.

Faillerin sayısı: 9 vakanın 3’ünde tek fail varken, 6’sında failer bir kişiden çoktu.

Faillerin kimlikleri: 8 vakada failer özel kişilerdi. 2’si failer tarafından tanınıyordu. 1 vakada ise fail mağdurun işvereniydi.

Tıbbi yardım: 3 mağdur tecavüz sonrasında tıbbi yardım talebinde bulunurken 5 mağdur yardım talebinde bulunmadı. Sağlık hizmeti hakkında 2 mağdur sunulanın uygun olduğunu belirtirken üçüncü mağdur olumsuz ifadeler kullandı. 1 vakada tanık mağdurun tıbbi yardım talebinde bulunup bulunmadığını bilmiyordu.

Psikolojik destek: 9 mağdurdan 5’i tecavüzün ardından hiçbir psikolojik destek görmedi. Sadece 1

mağdur psikiyatriste başvururken, 3'ü arkadaşlarından yardım istedi. Bu kişilerin 4'ü de kendilerine sunulan psikolojik desteğin yetersiz olduğunu belirtti. Travma sonrası etkilerden ve psikolojik destek eksikliğinden dolayı mağdurlardan 3'ü olayın ardından işlerini kaybetti.

Polise bildirim: Sadece 2 mağdur tecavüzü polise ihbar ederken 6'sı ihbarda bulunmadı. 1 vakanın akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

Polisin tavrı: 1 vakada polis mağdura destekleyici tavır sergiledi. Bunu bir nefret suçu olarak algıladı. Diğer vakada polis alaycı, onur kırıcı ve şiddetli olarak tanımlandı.

Polise bildirmeme sebepleri: Mağdurlardan biri, saldırganların tehditlerinden ötürü polise ihbarda bulunmadı. Diğer mağdur polise güvenmiyordu ve ailesinin olayı öğrenmesini istemedi. Mağdurlardan birisi mali durumundan ötürü hukuki yollara başvurmadı. Diğer bir mağdur, polisi özellikle Gezi olaylarından sonra etik dışı ve güvenilmez bulduğunu ifade etti. Hatta polis merkezlerinin yanından geçmekten bile sakındığını belirtti. Diğer iki mağdur polis tacizinden korktuklarını ifade ettiler.

Mahkemeye taşınan vakalar: 8 tecavüz vakasından sadece 1'i mağdurca mahkemeye taşındı. 1 vakanın akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: Söz konusu 8 vaka başka hiçbir mekanizmaya bildirilmedi. 1 vakanın akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

■ DİĞER CİNSEL SALDIRILAR

9 kişi tarafından yanıtlandı. (2 mağdur, 7 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 4 vakada erkek, 2 vakada kadın, 4 vakada trans kadın, 1 vakada trans olarak bildirildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 4 vakada gey, 1 vakada lezbiyen, 1 vakada biseksüel, 1 vakada heteroseksüel olarak tanımlanırken; tanıklar 1 vakada "emin değildi", 1 vakada ise "bilmiyordu".

Mağdurların yaşları: 19, 22, 18, 22, 22, 25, 28, 30, 30.

Çocuk mağdurlar: 9 mağdurdan biri 18 yaşındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 4 vaka öğleden sonra, 1 vaka akşam, 4 vaka gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 9 vakadan 3'ü ev yakınında, 1'i okulda, 1'i çark alanında, 1'i LGBT alanında veya yakınında, 1'i barda, 2'si diğer kamusal alanlarda meydana geldi.

Coğrafi konum: 4'ü İstanbul'da, 2'si Ankara'da, 2'si İzmir'de, 1'i Rize'de gerçekleşti.

Saldırıların gerekçeleri: Her bir cinsel saldırıya fiziksel şiddet ve cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret söylemleri eşlik etti. Anketi yanıtlayan iki mağdur da daha önceden takip edilmişlerdi

ancak bunu kolluk kuvvetlerine bildirmemişlerdi.

Faillerin sayısı: 3 vakanın failleri tek kişilerdi. 6 saldırıda ise birden fazla fail yer aldı. Saldırganların hiçbirisi mağdurlarca tanınmıyordu.

Tanıkların tepkileri: 7 vakanın görgü tanığı yoktu. Bir vakada tanıkların çoğu olayı görmezden geldi. Diğer vakada ise tanıklar nefret söylemleriyle saldırırganları desteklediler.

Faillerin kimlikleri: 6 vakada failer özel kişilerdi (hiçbirisi mağdurlarca tanınmıyordu), 2'sinde kamu görevlileriydi (polis memurları), 1'inde tanık failin kimliğini bilmiyordu.

Tıbbi yardım: Mağdurlardan biri tıbbi yardım talebinde bulundu, diğeri bulunmadı. Tıbbi yardım uygundu. Yedi tanık bunu bilmediklerini ifade etti.

Psikolojik destek: Her 2 mağdur da hiçbir destek almadılar. Tanıklar bunu bilmiyordu.

Polise bildirim: Bir mağdur olayı polise ihbar ederken 8'i ihbar etmedi.

Polisin tavrı: Polis söz konusu olayda mağdura karşı destekleyici tavır sergiledi ve meseleye nefret suçı şeklinde algıladı.

Polise bildirmeme sebepleri: Mağdurlar ifşa edilmemek adına ihbar etmekten kaçındılar. Mağdurlar polis şiddetinden, ayrımcılığa uğramaktan veya ifşa edilmekten korktular.

Mahkemeye taşınan vakalar: 1 vaka mahkemeye taşınırken diğertleri taşınmadı.

3.4.iii. SALDIRI

■ FİZİKSEL ŞİDDET

82 kişi tarafından yanıtlandı. (39 mağdur ve 43 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 46 vakada erkek, 12'sinde kadın, 3'ünden trans erkek, 19'unda trans kadın, 9'unda trans, 1'inde “*kuir*”, 1'inde “*gey*” olarak tarif edilirken, vakalardan birinin tanığı bunu bilinmiyordu.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 46 vakada gey, 9 vakada lezbiyen, 8'inde biseksüel, 9'unda heteroseksüel olarak tarif edildi. 2 mağdur “*emin değildi*”. 1'i “*aseksüel*”, 1'i “*kuir*” olarak tanımladı. Tanıklar 5 vakada “*emin değillerdi*”, 1 vakada ise “*bilmiyorlardı*”.

Mağdurların yaşları: 11 ila 43 yaşları arasındaydı.

Çocuk mağdurlar: 82 mağdurdan 17'si 18 yaşında ve altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Olaylar günün her saatinde gerçekleşti; ama çoğunlukla öğleden

sonra, akşam ve gece vuku buldu.

Olayların gerçekleştiği yerler: 12 vaka evde, 16'sı ev yakınında, 6'sı okulda, 2'si polis merkezinde, 3'ü gezi alanlarında, 3'ü LGBT alanı çevresinde, 39'u diğer kamusal alanlarda, 1'i göçmen bürosunda yaşandı.

Coğrafi konum: 10 vaka Ankara'da, 33'ü İstanbul'da, 18'i İzmir'de, 2'si Tekirdağ'da, 2'si Kars'ta, 2'si Eskişehir'de yaşanırken; Ardahan, Kocaeli, Van, Uşak, Manisa, Balıkesir, Adana, Erzincan, Rize, Dikili (İzmir), Hatay, Adana, Samsun, Muğla ve Diyarbakır'da ise 1'er olay gerçekleşti.

Saldırılar hakkındaki gerçekler: 39 vakanın 15'inde mağdurlar önceden takip edilmişlerdi. 11 mağdur olaylar öncesinde takip de edildiklerini ifade etti. 12 mağdur saldırılardan önce sözlü tacize uğradı. Olayların 26'sında mağdurlar saldırıların ardından daha fazla şiddetle tehdit edildiler. Kolluk kuvvetleri 2 mağdurun saldırı öncesinde korunma talebini reddetti.

Faillerin sayısı: 82 vakanın 20'sinde failer tek kişi iken, 62 vakada birden fazlaydı.

Faillerin kimlikleri: 82 vakanın 55'inde failer özel kişilerdi. 3'ünde işverenlerdi. 1 vakada park memuru, 1'inde sağlık hizmeti uzmanı, 5'inde kamu görevlileri (3 polis memuru, 1 ordu mensubu ve 1 öğretmen), 6'sında öğrenci, 1'inde internetten tanışılan şahıs, 2'sinde aile üyeleri, 8'inde ise mağdurun kim olduklarını bilmediği kişilerdi.

Faillerin yaşları: 39 vakanın 6'sında failer 18 veya altındaydılar. Failler 30 olayda yetişkinlerdi. 3 vaka için failerin yaşlarından emin değillerdi.

Saldırılarının gerekçeleri: 31 cinsel yönelim, 19 cinsiyet kimliği, 10 cinsiyet söylemi, 3 cinsiyet, 3 "ırk" / etnik köken, 3 din, 4 yaş, 1 gasp, 1 "duygusal yönelim" belirtildi.

Yaralanmalar: 82 mağdurun 52'si yaralandı.

Tıbbi yardım: 52 mağdurdan 23'ü tıbbi yardım talebinde bulundu. Bunlardan 13'ü yaklaşımın uygun olduğunu belirtirken 10'u olumsuz olduğunu ifade etti. 28 olayda mağdurun tıbbi yardım alıp almadığı tanıklarca bilinmiyordu.

Psikolojik destek: 82 vakanın 15'inde mağdurlar hiçbir destek almazken, 16 mağdur psikologa başvurdu. 2'si mağdur destek gruplarından yardım aldı. 31'i arkadaşlarından, 9'u LGBT örgütlerinden, 2'si ailelerinden destek istedi. Psikolojik yardım alan 34 mağdurdan 16'sı yardımın yeterli olduğunu belirtirken 9'u olumsuz ifadeler kullandı, 9'u ise yardımın işe yarayıp yaramadığını bilmediğini belirtti. Diğer mağdurların durumları tanıklarca bilinmiyordu.

Polise bildirim: 82 vakanın 16'sı polise ihbar edilirken 57'si ihbar edilmedi. 9 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: 3 vakada polis mağdurları destekleyici tutum sergiledi, 4'ünde ilgisiz davrandı, 2'sinde

nötr, 3'ünde alaycı, 1'inde onur kırıcı, 1'inde şiddetli davranış sergiledi. 16 olayın 3'ünde polis olayı nefret suçu olarak algıladı. Tanıklardan 2'si tavrın nasıl olduğuna dair bilgiye sahip değildi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 82 vakanın 7'si mahkemeye taşındı, 57'si taşınmadı. 18 vakada ise tanıklar olayın mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

Vakanın bildirildiği kurum: 82 vakanın 15'i LGBT örgütlerine, 4'ü insan hakları kurumlarına, 5'i idari şikâyet mekanizmalarına rapor edildi. 26 tanık olayın rapor edilip edilmediğini bilmiyordu.

3.4.iv. MÜLKE ZARAR

19 kişi tarafından yanıtlandı. (10 mağdur, 9 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 12 vakada erkek, 1 vakada kadın, 4 vakada trans kadın, 1 vakada trans, 1 vakada “*kuir*” olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 13 vakada gey, 1'inde lezbiyen, 1'inde biseksüel, 3'ünde heteroseksüel olarak tanımlandı. 1 tanık mağdurun cinsel yöneliminden “*emin değildi*”.

Mağdurların yaşları: 16 ila 46 yaşlar arası.

Çocuk mağdurlar: Mağdurların 5'i 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 1'i sabah, 5'i öğleden sonra, 5'i akşam, 5'i gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 6 vaka evde, 5'i ev yakınında, 1'i işyerinde, 1'i polis merkezinde, 1'i LGBT bölgesi civarında, 1'i göçmen bürosunda, 4'ü diğer kamusal alanlarda meydana geldi.

Coğrafi konum: 2'si Ankara'da, 4'ü İstanbul'da, 4'ü İzmir'de, 2'si Adana'da; Uşak, Kars, Adana, Kocaeli, Eskişehir'de 1'er vaka ve 1 vaka da kırsal alanda gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 4 vakada failer tek kişi iken, 15 vakada birden çok fail vardı.

Saldırıları hakkındaki gerçekler: 19 vakanın 16'sında mağdurlar mülke zarar yanında fiziksel şiddete ve nefret söylemine maruz kaldılar. 2 vakada tecavüz eylemi de oldu. Vakaların 2'sinde cinayete teşebbüs de söz konusuydu. Vakaların 4'ünde mağdurlar cinsel tacize uğradılar. 1 mağdur LGBT örgütünde çalıştığı için hedef alındı. 10 mağdurdan 6'sı saldırı öncesinde tehdit edildi. 5 vakada fiziksel şiddet sergilendi, 5 vaka öncesinde de mağdurlar takip edildiler.

Faillerin kimlikleri: 19 vakanın 18'inin faili özel kişilerdi. Bir vaka polis memuru olan kamu görevlilerince gerçekleştirildi. Özel kişilerden 4'ü mağdurların aile fertleriydi. Diğer 4 suç da yine mağdurlarca tanınan kişilerce işlendi. 10 vakada tanıklar failerin kimliklerini bilmiyordu.

Yaralanmalar: 2 vakada mağdurlar yaralandılar.

Tıbbi yardım: 1 mağdur tıbbi yardım talebinde bulundu. Tanık, mağdurun uygun tıbbi yardımı aldığını ifade etti.

Psikolojik destek: 4 mağdur psikolog desteği aldı. 8'i arkadaşlarından, 3'ü aile üyelerinden ve 2'si LGBT örgütlerinden destek aldı. 5 mağdur hiçbir psikolojik destek görmedi. 5 kişiden 2'si desteğin yeterli olduğunu, 2'si yeterli olmadığını, 1'i ise yeterli olup olmadığını bilmediğini belirtti.

Polise bildirim: 19 vakadan sadece 2'si polise ihbar edilirken 16'sı ihbar edilmedi. 1'inin akıbeti tanıkça bilinmiyordu (1 vakada failer polis memuruydu).

Bildirmeme sebepleri: Yaygın sebepler "polise olan güvensizlik", "özellikle aileye ifşa olmaktan korkma" ve "bir sonraki sefere daha fazla şiddete maruz kalma korkusuydu".

Mahkemeye taşınan vakalar: 19 vakanın 2'si mahkemeye taşındı.

Vakanın bildirildiği kurum: 3 vaka LGBT örgütlerine, 1 vaka ise idari şikâyet mekanizmalarına bildirildi.

3.4.v. KUNDAKLAMA

Mağdur veya tanıklarca herhangi bir kundaklama vakası bildirilmedi.

3.4.vi. TEHDİTLER VE PSİKOLOJİK ŞİDDET

Alıkonulma veya tecrit edilme (12), kovalanma/takip edilme (44), şiddet tehdidi (84), cinsel taciz (39)

Anketin uygulandığı esnada 2 mağdur ciddi ölüm tehditleri alıyor olduklarını söylediler.

■ ALIKONULMA VEYA TECRİT EDİLME

12 kişi tarafından rapor edildi. (7 mağdur, 5 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 4 vakada erkek, 4 vakada kadın, 4 vakada trans kadın, 1 vakada trans olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 4 vakada gey, 3'ünde lezbiyen, 1'inde biseksüel, 4'ünde heteroseksüel olarak belirtildi.

Mağdurların yaşları: 6 ila 55 yaşları arasında.

Çocuk mağdurlar: 12 mağdurun 6'sı 18 yaşında veya daha küçüktü.

Mağdurların "açıklık" oranı: Bütün mağdurlar ailelerine, arkadaşlarına ve LGBT topluluğuna açılmış durumdaydılar; ancak iş yaşantılarında tamamen gizliydimler.

Olayların gerçekleşme zamanları: 1'i sabah, 3'ü öğleden sonra, 4'ü akşam, 4'ü gece yaşandı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 7 vaka evde, 2'si çark alanında, 1'i göçmen bürosunda, 2'si diğer kamusal alanlarda meydana geldi.

Coğrafi konum: 3'ü Ankara'da, 5'i İstanbul'da, 2'si Kars'ta, 2'si İzmir'de gerçekleşti.

Saldırıların hakkında gerçekler: Alıkonulma eylemleri süresince; 3 vakada öldürmeye teşebbüs, 1 vakada tecavüz, 2 vakada cinsel saldırı, 3 vakada fiziksel şiddet, 1 vakada silahla yaralama, 5 vakada kesintisiz nefret söylemi ve 6 vakada aşırı şiddet tehdidi (işkence) eşlik etti. 7 mağdurdan 6'sı alıkonulma öncesinde takip edildiklerini aktardı. 4 mağdur saldırı öncesi tehdit edilmişti. 1 olay öncesinde kolluk kuvvetleri mağdurun korunma talebini reddettiler.

Faillerin sayısı: 12 vakanın tamamında saldırganlar bir kişiden çoktu.

Faillerin kimlikleri: 5 vakada failler özel kişilerdi, 2 vakada kamu görevlileri (polis memuru ve şefi), 4 vakada aile fertleri, 1 vakada mağdurun işvereniydi.

Yaralanmalar: 12 mağdurun 6'sı yaralandı.

Tıbbi yardım: 2 mağdur tıbbi yardım talebinde bulunurken, 10'u bulunmadı. 1 mağdur sunulan yardımı yeterli olarak nitelendirirken 1'i yetersiz olduğunu belirtti.

Psikolojik destek: Mağdurlardan 3'ü profesyonel destek alırken 5'i arkadaşlarından, 1'i ailesinden ve 1'i LGBT örgütünden yardım istedi. 12 mağdurun 4'ü hiçbir psikolojik destek görmedi. 3 mağdur desteği yeterli bulurken 1'i yetersiz buldu, 1'i ise yeterli olup olmadığını bilmediğini ifade etti.

Polise bildirim: 12 vakanın 1'i polise ihbar edildi; 10'u edilmedi. 1 vakanın akıbeti tanık tarafından bilinmiyordu.

Polisin tavrı: Kendilerine bildirilen tek vakada polis destekleyiciydi ve olayı nefret suçu olarak algıladı.

Bildirmeme sebepleri: İfşa edilmeme, aileden ve ev içi şiddetten çekinme, polis tarafından ayrımcılığa tabi tutulma ve mağdurlaştırılma korkusu.

Mahkemeye taşınan vakalar: 12 vakanın 2'si mahkemeye taşındı; 9'u taşınmadı; 1'inin akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: 12 vakanın 2'si LGBT örgütlerine, 2'si insan hakları kurumlarına bildirildi. 4 vaka rapor edilmedi. 1 vakanın akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

■ TAKİP / KOVALAMA

44 kişi tarafından rapor edildi. (27 mağdur, 17 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 20 vakada erkek, 9 vakada kadın, 2 vakada trans erkek, 6 vakada trans kadın, 3 vakada trans, 1 vakada “*kuir*”, 1 vakada “*androjen*” olarak tarif edildi. 1 vakada mağdur bunu “*bilmiyordu*”; 3 vakada ise tanıklarca “*bilinmiyordu*”.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 18 vakada gey, 7’sinde lezbiyen, 6’sında biseksüel, 6’sında heteroseksüel, 1’inde “*hiçbirisi*”, 1’inde “*kuir*” olarak tarif edildi. 1 vakada mağdur bunu “*bilmiyordu*”, 3 vakada ise tanıklarca “*bilinmiyordu*”.

Mağdurların yaşları: 16 ila 50 yaşları arasında.

Çocuk mağdurlar: 44 mağdurun 14’ü 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Vakaların 2’si sabah, 15’i öğleden sonra, 18’i akşam, 9’u gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: Vakaların 18’i ev yakınında, 4’ü okulda, 1’i işyerinde, 1’i polis merkezinde, 1’i LGBT alanı civarında, 2’si gezi alanlarında, 1’i devlet dairesinde, 16’sı diğer kamusal alanlarda gerçekleşti.

Saldırılar hakkında gerçekler: 5 vakada tecavüz, 3 vakada cinsel saldırı, 5 vakada cinayete teşebbüs, 15 vakada fiziksel şiddet, 1 vakada silahlı yaralama, 24 vakada cinsel taciz, 1 vakada fiziksel şiddet ve 26 vakada aşırı şiddet tehdidi (işkence) takip eylemiyle keşişti. 10 mağdur saldırı öncesi tehdit ediliyordu.

Faillerin sayısı: 8 vakada saldırgan tek kişi iken, 36 vakada failler bir kişiden fazlaydı.

Faillerin kimlikleri: Failler vakaların 28’inde özel kişi, 3’ünde kamu görevlisi (polis memurları), 3’ünde aile fertleri, 2’sinde profesyonellerdi (özel eğitmen ve özel sağlık kuruluşu çalışanı). 8 vakada faillerin kimlikleri bilinmiyordu.

Psikolojik destek: 44 mağdurun 10’u profesyonel destek aldı. 1’i mağdur destek grubuna katıldı. 11’i arkadaşlarından, 2’si ailesinden, 1’i LGBT örgütünden yardım istedi.

Polise bildirim: 44 vakanın 7’i polise ihbar edildi, 31’i edilmedi, 6’sının akıbeti tanıklarca “bilinmiyordu”.

Polisin tavrı: 7 vakanın 2’sinde polis mağdur ı destekleyiciydi ve olayları nefret suçu olarak algıladı. 3 vakada polis ilgisiz tutum sergilerken 1’inde alaycı, 1’inde nötr idi.

Bildirmeme sebepleri: 24 mağdurun 6’sı “polisten korktuğunu”, 6’sı “aileye ifşa olmaktan ve ev içi şiddet görmekten korktuğunu”, 5’i “polise güvenmediğini”, 5’i “polis tarafından medyaya ifşa edilmekten korktuğunu” ifade etti.

Mahkemeye taşınan vakalar: 44 vakanın sadece 2’si mahkemeye taşındı, 33’ü taşınmadı. 9 vakanın tanıkları vakanın mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: 7 vaka LGBT örgütlerine, 3 vaka insan hakları kurumlarına, 2 vaka idari

şikâyet mekanizmalarına, 1'i medyaya bildirildi. 17 tanığın 13'ü vakanın rapor edilip edilmediğini bilmiyordu.

■ ŞİDDET TEHDİDİ

84 kişi tarafından rapor edildi. (39 mağdur, 45 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 48 vakada erkek, 9'unda kadın, 4'ünde trans erkek, 13'ünde trans kadın, 9'unda trans, 1'inde “*kuir*”, 1'inde “*androjen*” olarak tarif edildi. 3 vakanın tanıkları mağdurların cinsiyetlerini veya cinsiyet kimliklerini bilmiyordu.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 46'sında gey, 8'inde lezbiyen, 9'unda biseksüel, 9'unda heteroseksüel, 1'inde “hiçbirisi” olarak tarif edildiler. Tanıklar 4 vakada “*emin değillerdi*”, 6 vakada “*bilmiyorlardı*”.

Mağdurların yaşları: 14 ila 55 yaşları arasında.

Çocuk mağdurlar: 84 mağdurun 19'u 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 10 vaka sabah, 27'si öğlen, 29'u akşam, 18'i gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 84 vakanın 22'si evde, 9'u okulda, 2'si işyerinde, 1'i internette, 1'i göçmen bürosunda, 1'i polis merkezinde, 2'si LGBT mekânı veya civarında, 46'sı diğer kamusal alanlarda gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 21 vakada failler tek kişi iken, 63 vakada birden çok kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: Failler vakaların 58'inde özel kişiler (16'sı mağdurlarca tanınan), 4'ünde özel kurum çalışanları (1 işveren, 1 öğretmen, 1 sağlık memuru, 1 özel güvenlik görevlisi), 5'inde devlet memurları (1 sağlık memuru, 1 öğretmen, 3 polis memuru), 6'sında aile fertleriydi. 1 vakanın faileri tanıkça bilinmiyordu.

Psikolojik destek: 84 vakanın 10'unda mağdurlar profesyonel destek aldı, 1'i mağdur destek grubundan, 36'sı arkadaşlarından, 5'i aile bireylerinden ve 7'si LGBT örgütlerinden yardım aldı. 15 mağdur hiçbir psikolojik destek almadı.

Polise rapor etme: 84 vakanın 14'ü polise ihbar edildi.

Polisin tavrı: Polis 1 vakada mağdur ı destekleyiciydi, 6'sında ilgisizdi, 5'inde nötrdü, 3'ünde alaycıydı, 1'inde aşağılayıcıydı ve 1'inde şiddetliydi. Bir vakada polis mağdur ile “*Ne bekliyorsun, çiçek mi?*” şeklinde sözler etti. 14 vakanın 2'sinde polis olayları nefret suçu olarak algıladı.

Polise bildirmeme sebepleri: Mağdurlar “polisten korktuklarını”, “polis tarafından ailelerine ifşa edilmekten korktuklarını”, “polis tarafından ayrımcılığa ve travmaya maruz bırakılmaktan korktuklarını” ifade ettiler.

Mahkemeye taşınan vakalar: 84 vakanın 8'i mahkemeye taşınırken 60'ı taşınmadı. 16 vakanın akıbeti tanıklarca bilinmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: 13 vaka LGBT örgütlerine, 4 vaka insan hakları kuruluşlarına, 7 vaka idari şikâyet mekanizmalarına bildirildi.

■ CİNSEL TACİZE UĞRAYAN MAĞDURLAR

39 kişi tarafından yanıtlandı. (18 mağdur, 21 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 18 vakada erkek, 9 vakada kadın, 3 vakada trans erkek, 7 vakada trans kadın, 4 vakada trans olarak belirtildi. 2 vakanın tanıkları bunu "bilmiyordu".

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 18'inde gey, 6'sında lezbiyen, 5'inde biseksüel, 5'inde heteroseksüel olarak tarif edildiler. Tanıklar 2 vakada "emin değillerdi", 3 vakadaysa "bilmiyorlardı".

Mağdurların yaşları: 15 ile 43 arası.

Çocuk mağdurlar: 39 vaka içinde 3 mağdur 18 veya daha küçük yaşta idi.

Olayların gerçekleşme zamanları: 1 vaka sabah, 8 vaka öğleden sonra, 4 vaka akşam ve 5 vaka gece yaşandı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 1 vaka evde yaşanırken; 6'sı ev yakınında, 5'i okulda, 2'si polis merkezinde, 1'i çark alanında, 1'i göçmen bürosunda, 1'i işyerinde, 3'ü LGBT mekânında veya civarında, 1'i devlet dairesinde, 18'i diğer kamusal alanlarda gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 39 vakanın 12'sinde failler tek kişiyken, 27 vakada fail sayısı birden fazlaydı.

Faillerin kimlikleri: Failler 35 vakada özel kişilerdi (25'i mağdurlarca tanınmıyordu, 5'i mağdurların hayat arkadaşıydı, 5'i mağdurların arkadaşları/tanıdıklarıydı). 3 vakada failler kamu görevlisiydi (polis memuru, sağlık görevlisi, öğretmen). 1 vakada ise aile üyesiydi.

Psikolojik etki: 18 mağdurdan 14'ü tacizden psikolojik olarak etkilendiklerini belirtirken 4'ü etkilenip etkilenmediklerini bilmediklerini söyledi.

Psikolojik destek: 39 vakanın 6'sında mağdurlar profesyonel yardım aldı. Mağdurlar vakaların 2'sinde mağdur destek gruplarından, 11'inde arkadaşlardan, 1'inde aile bireylerinden ve 1'inde LGBT örgütünden destek isterken, 15 mağdur hiçbir destek görmedi. 6 tanık mağdurların destek alıp almadığını bilmiyordu.

Polise bildirim: 39 vakanın 5'i polise ihbar edilirken 27'si ihbar edilmedi. 7 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: Vakaların 2'sinde ilgisiz, 1'inde şiddetli ve alaycı, 1'inde onur kırıcı ve şiddetli iken, 1'inde

mağduru destekleyici idi. O vakada polis olayı bir nefret suçu olarak algılamıştı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 39 vaka içinde 3 vaka mahkemeye taşındı. 6 vakanın tanıkları vakaların mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

Vakanın bildirildiği kurum: 39 vaka içinde 4 vaka LGBT örgütlerine, 2 vaka insan hakları kurumlarına, 3 vaka idari şikâyet mekanizmalarına bildirildi. 18 vakanın tanıkları bunlardan habersizdi.

3.4.vii.ÖNYARGI SAIKLİ DİĞER VAKALAR

Hakaret veya sözlü taciz (174), kamu hizmetlerine erişime izin verilmemesi (2), emniyet sorumlularınca korumanın reddedilmesi (5), işe alınmama / işten kovulma, ticari hizmetlerin sunumunun reddedilmesi (5)

■ HAKARET VEYA SÖZLÜ TACİZ

174 kişi tarafından yanıtlandı. (82 mağdur, 92 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar vakaların 94'ünde erkek, 36'sında kadın, 8'inde trans erkek, 26'sında trans kadın, 13'ünde trans, 1 vakada interseks olarak tarif edildi. 3 vakada mağdurlar bunu "*bilmiyordu*"; 2 vakada kendilerini "*kuir*", 1 vakada "*aseksüel*", 1 vakada "*androjen*", 1 vakada "*biseksüel*", 1 vakada "*gey*" olarak tanımladılar.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 90 vakada gey, 21 vakada lezbilyen, 21 vakada biseksüel, 17 vakada heteroseksüel, 3 vakada "*kuir*", 2 vakada "*aseksüel*", 1 vakada "*hiçbirisi*" olarak tanımlarken tanıklar 13 vakada "*emin değillerdi*" ve 6 vakada "*bilmiyorlardı*".

Mağdurların yaşları: 13 ile 55 yaşları arasında.

Çocuk mağdurlar: 174 mağdurdan 38'i 18 yaşında veya daha küçüktü.

Olayların gerçekleşme zamanları: 18 vaka sabah, 66 vaka öğleden sonra, 58 vaka akşam, 32 vaka gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: Vakaların 18'i evde, 28'i ev yakınında, 31'i okulda, 9'u polis merkezinde, 3'ü gezi alanlarında, 2'si işyerinde, 2'si internette, 1'i devlet dairesinde, 3'ü LGBT bölgesinde veya civarında, 77'si diğer kamusal alanlarda meydana geldi.

Faillerin sayısı: 174 suçun 60'ı tek kişi tarafından işlenirken, 114'ü birden fazla sayıda kişi tarafından işlendi.

Faillerin kimlikleri: Failler vakaların 122'sinde özel kişilerdi. 14'ünde kamu görevlileri bu suçu işledi (9 vakada polis memurları, 1 vakada ordu mensubu, 2 vakada öğretmen, 2 vakada sağlık görevlisi). Failler 6 vakada özel kurum çalışanları idi (2 vakada işverenler, 1 vakada müdür, 1 vakada sağlık uygulayıcısı, 2

vakada özel güvenlik çalışanları). 10 vakanın faili aile bireyleriyken, 32 vakanın faili arkadaşlar/tanıdıklar idi.

SAĞLIK VE DİĞER KAMU HİZMETLERİNE ERİŞİMİN REDDEDİLMESİNE DAİR 2 EMSAL VAKA

VAKA I

Mağdurun cinsiyeti ve cinsiyet kimliği: Trans kadın

Cinsel yönelimi: Heteroseksüel

Mağdurun yaşı: 30

Olayın gerçekleştiği yer: Gözaltı merkezi (polis)

Coğrafi konum: Bilgi vermek istemedi.

Saldırı hakkında gerçekler: Fiziksel şiddet ve cinsel tacize kişinin cinsiyet kimliğine dayalı nefret söylemleri eşlik etti.

Faillerin sayısı: Birden fazla sayıda fail (4 kişi)

Faillerin kimlikleri: Özel kişiler

Tanık sayısı: Sıfır (çok sayıda polis memuru hariç)

Yaralanma: Yaralı haldeydi ve kanaması vardı.

Tıbbi yardım: Tıbbi yardım almak istedi ancak polis memurlarınca engellendi.

Psikolojik destek: Olayın ardından psikolojik yardım aldı.

Etki: Özel hayatı ve iş hayatı kötü şekilde etkilendi.

Polise bildirim: Olayı daha sonra polise ihbar etmedi.

Rapor etmeme sebepleri: Hem faillerden hem de polisten korkuyordu. Polisin başına gelen olayla ilgilenmeyeceğini düşünüyordu.

Vakanın mahkemeye taşınması: Mahkemeye taşınmadı.

VAKA II

Mağdurun cinsiyeti ve cinsiyet kimliği: Erkek

Cinsel yönelimi: Gey

Mağdurun yaşı: 19

Olayın gerçekleştiği yer: Devlet hastanesi

Coğrafi konum: Edirne

Saldırı hakkında gerçekler: Hastanede cinsel yönelimine dair nefret söylemleri yoluyla cinsel tacize uğradı. Ardından takip edildi.

Faillerin sayısı: Birden fazla sayıda kişi

Faillerin kimlikleri: Kamu görevlisi (sağlık memurları).

Görgü tanığı sayısı: Birden fazla sayıda kişi olayı gördü.

Görgü tanıklarının tepkisi: Seyretmekle yetindiler.

Yaralanma: Mevcut sağlık problemi nedeniyle orada bulunuyordu.

Tıbbi yardım: Hastane hizmetlerine başvuramadı.

Psikolojik destek: Arkadaşlarından destek görmeyi tercih etti.

Etki: Özel hayatı ve çalışma koşulları kötü şekilde etkilendi.

Polise rapor etme: Olayı polise ihbar etti.

Polisin tavrı: İlgisiz ve alaycı davrandı.

Vakanın mahkemeye taşınması: Mahkemeye taşınmadı.

KOLLUK KUVVETLERİNCE KORUNMA TALEBİ REDDİ (5 VAKA)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: 1 vakada erkek, 4 vakada trans kadın

Mağdurların cinsel yönelimleri: 3 vakada gey, 2 vakada heteroseksüel

Mağdurların yaşları: 19 ila 40 yaşları arası

Coğrafi konumlar: 2'si Ankara, 3'ü İstanbul.

İŞE ALINMAYAN VEYA İŞTEN KOVULAN MAĞDURLAR (15 VAKA)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: 6 vakada erkek, 4 vakada kadın, 1 vakada trans erkek, 3 vakada trans kadın, 2 vakada “*bilinmiyor*” şeklinde ifade edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: 9 vakada gey, 3 vakada lezbiyen, 2 vakada heteroseksüel, 1 vakada “emin değil” şeklinde tanımlandı.

Coğrafi konumlar: 3'ü Ankara, 4'ü İstanbul, 4'ü İzmir, 1'i Diyarbakır, 1'i Erzincan, 1'i “*gizli tutuldu*”.

TİCARİ HİZMETLERİN SUNUMUNUN REDDEDİLMESİ (5 VAKA)

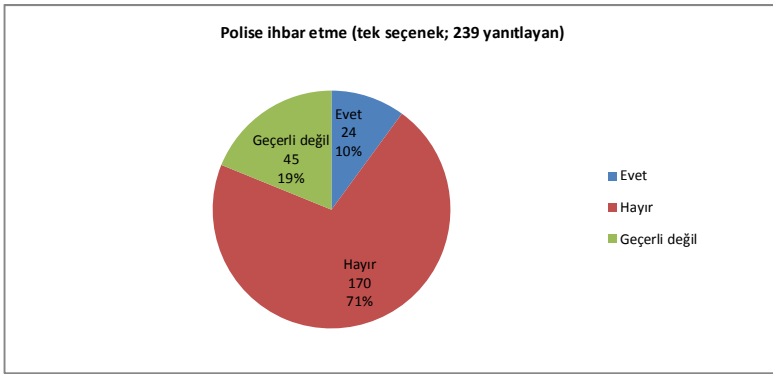
Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: 2 vakada erkek, 3 vakada trans kadın.

Cinsel yönelimleri: 2 vakada gey, 3 vakada heteroseksüel.

Coğrafi konumlar: 3'ü İstanbul, 1'i İzmir, 1'i Ankara.

Olayların gerçekleştiği yerler: 5 vakanın hepsi de barlarda veya kafelerde gerçekleşti.

4 POLİS VE DİĞER KOLLUK KUVVETLERİ

Araştırma bulgularına göre Emniyet Teşkilatı mağdurlar veya tanıklarca başvurulmuş temel kolluk kuvveti sistemi oldu.

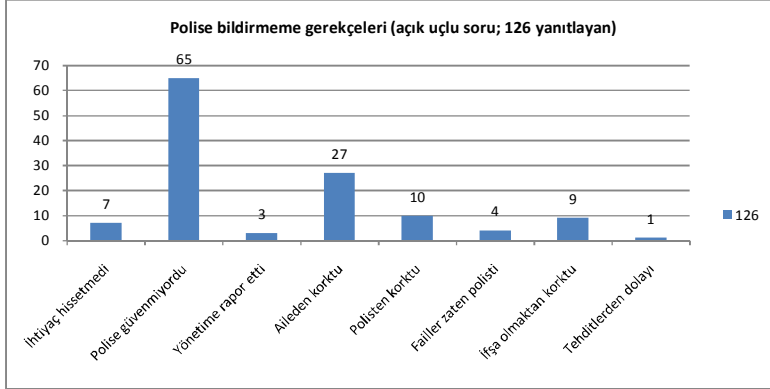
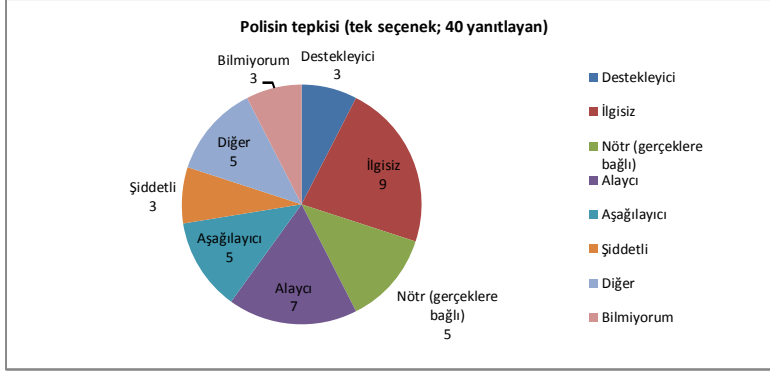
Polis 239 vakanın 40'ına dâhil oldu. Ancak bu vakaların sadece 24'ünde resmi süreçler kullanılarak polise ihbarda bulunuldu. Bunun çeşitli sebepleri vardı: Birincisi, 6 vakada faillerin kendisi zaten polisti. İkincisi, 4 vakada polisler olaya tanıklık etmelerine rağmen tepki göstermediler veya görevlerini yerine getirmedi. Üçüncüsü, mağdurların çoğu daha önce açıklanan çeşitli sebeplerden ötürü polisle irtibata geçmek istemedi. Son olarak, 2 vakada saldırganlar, mağdurlarla birlikte polis gözetimi altındayken mağdurlara saldıran kişilerdi. Bu kişiler ile ilgili polis herhangi bir tepki göstermedi veya mağdurlar bunun için bir girişimde bulunmadılar.

Vakaların %10'unun polise şikâyet edilmesine ek olarak, yukarıda aktarılan öyküler de Türk polisinin LGBT kişilerin insan haklarıyla ilgili olumsuz durumuna dair tabloyu tamamlamaktadır.

Türk hukuk sisteminde, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret suçlarının ya da LGBT sorununun tanınırlığının olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, aşağıda verilen iki grafik polisin LGBT mağdurlara yaklaşımını, bir bakıma şaşırtmadan sergilemektedir.

Bu gerçeğe rağmen, 40 anket katılımcısından 8'i, aktardıkları vakalarda polisi nötr veya destekleyici şeklinde tanımlamıştır. Hatta polisin olayı nefret suçu olarak algıladığı durumlardan bahsetmişlerdir.

Tüm cinsel yönelimlerden ve cinsiyet kimliklerinden insanların eşitlik ve adalet mücadelesi, akıl, vicdan ve umudun ışığıyla ortak yarınlarımızı aydınlatmaktadır.

5 EKLER

Cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği ne anlamlara gelir?

Yogyakarta İlkeleri'nde geçtiği şekliyle; cinsel yönelim, bireyin, kendi cinsine, karşı cins veya birden fazla cins karşı derin duygusal, romantik ve cinsel yönelim duyma ve bu cinsten bireylerle mahrem ilişkilerde ve cinsel ilişkide bulunma yeteneği olarak; cinsiyet kimliği, her bireyin, doğuştan gelen cinsiyetine uygun düşün düşmesin, dış görünüşünün veya bedensel işlevlerinin tıbbi, cerrahi veya başka yöntemlerle iradi değişikliklerini de içerebilecek; bedensel bilinç, giyim kuşam, söz ve davranışlar da dâhil olmak üzere, özel ve kişisel cinsiyetini duyumsaması ve yaşaması olarak anlaşılmaktadır.

Nefret suçu nedir? (AGİT'in tanımı)

Nefret suçu, önyargı saikli olarak toplum içerisindeki belirli bir gruba yönelik işlenen suç türüdür. Cezai bir suçun nefret suçu olarak nitelendirilmesi için iki kriteri karşılaması gerekir:

- Suç, idaresi altında bulunduğu adli yargının ceza kanununda suç olarak tanımlanmış olmalıdır.
- Suç, önyargı saikli olarak işlenmiş olmalıdır.

“Önyargı saikli” demek, failin, suç hedefini *korunan özelliklere* dayanarak seçmesi demektir.

“Korunan özellik”; “ırk”, din, etnik köken, dil, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, engellilik, sağlık statüsü ve benzeri bir toplumsal kesim tarafından paylaşılan temel veya çekirdek özelliktir.

Nefret suçunun hedefi, korunan özellikleri paylaşan bir grupta bağlantısı olan bir birey, birden fazla sayıda birey veya mülk olabilir.

Çoğu Avrupa ülkesinde ulusal ceza kanunlarına göre suç sayılan eylemler

Kategori	Alt Kategori	Tarifi
1. Cinayet		<ul style="list-style-type: none"> • Bir bireyin hayatını kaybetmesine sebep olan tüm saldırı biçimleri
2. Aşırı fiziksel şiddet		<ul style="list-style-type: none"> • Bir bireyin fiziksel zarar görmesine sebep olma potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri • Örneğin kundakçılık veya Molotof kokteyli atılması gibi bir mülke yönelik olarak gerçekleştirilen ve o mülkte yaşama, o esnada mülkü ziyaret etme gibi gerekçelerle söz konusu mülkün içerisinde bulunan insanları öldürme potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri • Bombalı mektup da dâhil bombalar. Buna patlayan veya etkisiz hale getirilmiş, bu nedenle de hayati tehlike arz eden tüm uygulanabilir/filizlenebilir bombalar dâhildir. Bu kategori ayrıca yapılan incelemede yanlış kurulduğu ve dolayısıyla bozulduğu anlaşılabilir göndericisi tarafından filizlenebilir olması hedeflenmiş tüm cihazlar dâhildir. • Adam kaçıрма • Ateş etme • Silahla veya zarar vermek için kullanılacak bir objeyle saldırı
	Cinsel saldırı	<p>Cinsel şiddet eylemleri mağdurun hayat arkadaşı (evli veya değil), eski hayat arkadaşı, aile üyesi veya aynı evi paylaştığı kişi tarafından gerçekleştirilebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tecavüz³. • Cinsel saldırı⁴. • Yardım sunan bir profesyonelce cinsel istismar, bir başka deyişle yardım sunan bir profesyonelle (doktor, terapist, sağlık görevlisi, öğretmen, rahip, profesör, polis memuru, avukat, vs.) bir müşteri/hasta arasındaki tüm cinsel iletişim biçimleri. <p>İstenmeyen cinsel girişimler, cinsel iyilik talebi ve cinsel doğanın sözlü veya fiziksel olarak ortaya konması da dâhil cinsel taciz.</p>

<p>3. Saldırı</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Bir veya birden fazla insanı hedef alan ve hedeflerin hayatları için tehlike arz etmeyip ciddi olmayan tüm fiziksel saldırı türleri. Bu, alt seviye saldırıları içerir. • Saldırı girişimi, meşru müdafaa veya mağdurun kaçması nedeniyle başarısız olan saldırıdır. • Bir veya birden fazla insana bir obje fırlatma, objenin hedefi bulmadığı vakalar da dâhildir.
<p>4. Mülke zarar</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Mülkü hedef alan ve hayati tehlike arz etmeyen tüm saldırı türleri. Buna küfürlü sloganla veya işaretle boyama veya mülke çıkartma veya poster yapıştırma veya grafiti uygulaması veya mülk sahibi ve LGBTİ toplulukları arasında bir ilişki sezildiği için mülkün özellikle hedef alındığının belli olduğu noktalarda mülke hasar verme de dâhildir. • LGBTİ topluluğu üyelerinin arabalarına veya diğer kişisel eşyalarına, bu sebepten ötürü hedef alındıklarının belli olduğu noktalarda zarar verme.
<p>5. Kundaklama</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Hayatı tehdit eden hiçbir unsurun olmadığı bir noktada mülkte kasten yangın çıkarma eylemi, örneğin saldırı esnasında binada kimse yaşamıyorsa. • Başarısız girişimler, örneğin ateşin tutuşmadığı veya kundakçının rahatsız edildiği noktalar
<p>6. Tehditler ve psikolojik şiddet</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Aldatmaca olduğu anlaşılan bütün “bombalar”. Buna gerçek bir cihaz gibi görünecek şekilde tasarlanmış ancak kullanılabilir olması hedeflenmemiş her şey dâhildir, örneğin patlayıcı malzeme içermeyen bir düzenek. • Takip, istenmediği halde tekrar eden iletişimler de dâhildir (telefonla arama, e-posta, mektup, beklenmedik zamanda ortaya çıkma, vb.), bireyi bekleme amacıyla bir yerde durma veya bireyi izleme, bireyi ve/veya aile üyelerini tehdit etme • Bireyin LGBTİ topluluğu mensubu olduğunu halka, kişinin aile fertlerine veya çalıştığı yerdeki kişilere açıklama iddiasıyla şantaj yapma • Özgürlüğün kısıtlanması (örn: kişiyi kilitlemek) • Karalama, örneğin kişinin LGBTİ kimliğini ifşa etme. • Zorbalık (örn: okulda, işyerinde)

³ Tecavüz; vajinal, anal veya oral penetrasyon da dâhildir üzere zorla cinsel ilişkiye girilmesi eylemi olarak tanımlanabilir. Penetrasyon bir uzuv veya bir objeyle olabilir. Tecavüz mağdurları tehditler veya fiziksel araçlarla ilişkiye zorlanabilir. Herkes tecavüz mağduru olabilir: kadınlar, erkekler veya çocuklar, heteroseksüel veya eşcinsel.

⁴ Cinsel saldırı; tecavüze veya tecavüz girişimine varmayan, istenmeyen cinsel temas olarak tanımlanabilir. Buna cinsel anlamda dokunmalar ve kucaklamalar da dâhildir.

Önyargı saikiyle gerçekleştirilen diğer olaylar (7'nci kategori)

Bu olaylar, ulusal ceza hukukuna göre suç olarak sayılabilir veya sayılmayabilir. Bu maddeler, LGBT-fobik unsurlar içerdiğinden izlenmesi önem taşır.

Kötü davranışlar	Nefret söylemi	<ul style="list-style-type: none"> Bireylerin hedef alındığı sözlü saldırı. Yüz yüze veya telefonla yapılabilir. Yanlışlıkla LGBT toplumuna üye olmayan bireylere yönlendirilen ve bu bireyler tarafından duyulan konuşmaları da kapsar. Bireylerin hedef alındığı yazılı saldırı. Eposta, telefon, SMS, ve sosyal medya (facebook, twitter vb.) veya hedefli mektupları da (belirli bir bireye veya birey hakkında yazılan mektuplar) kapsar. Bireylere gönderilen LGBT topluluğu veya bireyler hakkında hakaret dolu yorumlar içeren yazılı belgeleri de kapsar. Alıcı bireylerin LGBT toplumundan olup olmaması bu bağlamda önem teşkil etmez. Hakaret içeren broşürlerin, epostaların veya diğer yayınların kitlelere gönderilmesi ise Literatür kategorisinde ayrıca ele alınacaktır. Bireylerin hedef alınmadığı sözlü ve yazılı kötü davranışlar (belirli bir kişiye yöneltilmeyen genel homofobik ve transfobik yorumlar). İnternet ve sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilen davranışları da kapsar. Kamuya yönelik nefret söylemleri (örnekse, politikacıların konuşmaları)
	Literatür ve müzik	<ul style="list-style-type: none"> Seri üretim sonucu hazırlanan ve birden fazla alıcıya yollanan hakaret içerikli literatür ve müzik. Bu kategori, bireysel nefret maillerinden ziyade, kitlelere yönelik mailleri kapsar. Bireylere yönelik nefret mailleri, (içeriğine bağlı olarak) Kötü davranışlar veya Tehdit bölümlerinde ele alınmıştır. Alımlayıcının LGBT toplumuna üye olup olmamasından bağımsız olarak, kendiliğinden hakaret içeren literatür.
Ayrımcı olaylar		<ul style="list-style-type: none"> Suç olarak değerlendirilmeyen her türlü ayrımcı olay

Mevcut rapor Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve Interseks Derneği'nin (ILGA) Avrupa bölgesini teşkil eden ILGA-Avrupa tarafından desteklenen *Homofobik ve transfobik şiddetin raporlanmasını artırın* projesinin bir çıktısıdır. Projenin hedefi Avrupa'daki lezbiyen, gey, biseksüel, trans veya interseks (LGBTİ) sivil toplum örgütlerinin, homofobik veya transfobik nefret suçlarını ve vakalarını daha kalıcı ve sürekli şekilde izleyip rapor etmelerini sağlayacak becerilerini güçlendirmektir.

ILGA-Avrupa 2012'de bu çalışmayı hazırlamak için uyumlulaştırılmış bir veri toplama metodolojisi geliştirdi. Metodoloji; uluslararası standartlar ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi (ODIHR) tarafından hazırlanmış Nefret Suçları Yıllık Raporu⁵ göz önünde bulundurularak Avrupa çapında yapılan sunumların değerlendirilmesi ve ILGA-Avrupa'nın katıldığı *Gerçeklerle Yüzleşmek! Nefret suçlarını görünür kılmak* projesi⁶ gibi geçmiş deneyimlerle elde edilen uzmanlıklar üzerinden yapılandırıldı.

Homofobik veya transfobik şiddetin raporlanmasının artırılması etkinliği 2013'te başladı. ILGA-Avrupa Belgeleme ve Savunuculuk Fonu, Hollanda Hükümeti'nin de desteğiyle Bosna Hersek, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Moldova, Polonya, Portekiz, İspanya, Türkiye ve Ukrayna'daki 12 ulusal ve yerel sivil toplum örgütüne özel kaynaklar sundu. Bu sivil toplum örgütleri daha önce ILGA-Avrupa tarafından geliştirilmiş olan metodoloji üzerine eğitime tabi tutuldular ve karşılaştırılabilir veriler üretebilmek adına bu yöntemi uygulamayı taahhüt ettiler.

Veri toplama ve yayınlama etkinliklerinin, mevcut projenin kapasite geliştirme yönünün de desteğiyle, gelecekte daha profesyonel ve sürdürülebilir temeller üzerinden geliştirilmesi bekleniyor. ILGA-Avrupa'nın metodolojisi, bu pilot girişimin ardından daha fazla sayıda LGBTİ sivil toplum örgütünün kullanımına sunulabilecek.

⁵ <http://www.osce.org/odihr/108395>

⁶ <http://www.ceji.org/facingfacts>

Kaos GL Derneği

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 29/12
06440 Kızılay - ANKARA

Tel: 0 312. 230 03 58

Faks: 0 312. 230 62 77

www.kaosgl.org

www.kaosglderneđi.org

